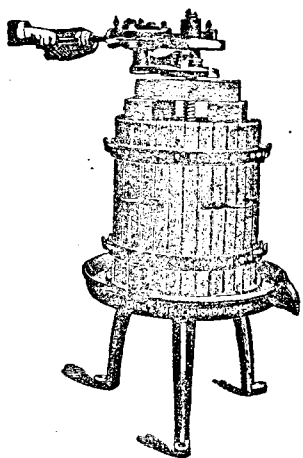
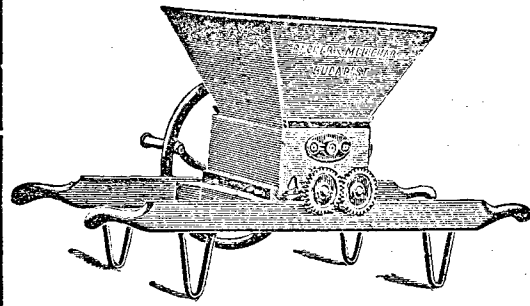

ERDÉLYI GAZDA

„MABILLE” ÉS „EXPRESS”

SZŐLŐPRÉSEK,
= legújabb szabad. kuphengeres =
SZŐLŐZÚZÓK

1266.

a legökéletesebb és legjobb kivitelben, a legnagyobb munkaképességgel,
olcsó ár s kedvező feltételek mellett.

Addig mig borpréseimet meg nem
tekinti, szükségletét ne fedezze.

SZÜCS ZSIGMOND
Budapest, VI., Nagymező-utca 68. szám.

ELADÓ

vagy hosszabb bérletre

KIADÓ

eddig házilag kezelt
450 holdas I. o. birtok összes

felszereléssel

Kolozsvár közelében,
az országut mentén és a fővonal két
állomása között.

Bővebbet:

GOMBOS BENŐ Kolozsvár,
Malom-utca 16.

1604.

Szénát

megvételre keresek.

Szives ajánlatokat

Deutsch Mór címre,

Földvár

Brassó-megye — kérek.

1601.

Tölgy és bükk-makk.

Id. gróf HALLER JÁNOS
HÉVIZI (nagyküküllőmegye)
erdőségeiben a tölgy és bükk-

makk termés

ELADÓ.

Utolsó posta:

Homoród-Héviz.

1606.

Őszi trágyázáshoz a

THOMAS-SALAKLISZT

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, minden növény-
nek legjobb és legolcsóbb foszforsavas
műtrágyája. — Kivánatra szakmun-
kákkal és árajánlattal készségesen
szolgál: 1511

Kalmár Vilmos,

Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin
magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
Minden zsák ólomzárrel és tartalomjelzéssel van ellátva.

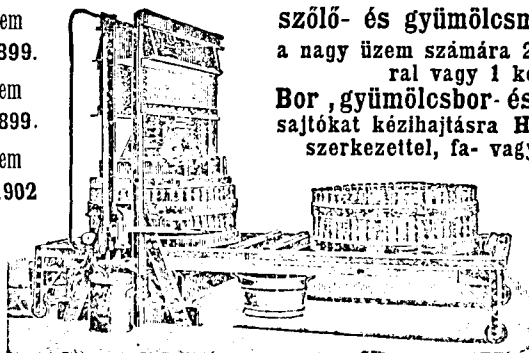
Hydraulikus sajtók

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budap. 1899.

Arany érem
Pozsony 1902

hydrau-
likus
sajtóért.

szőlő- és gyümölcsmust sajtolásra
a nagy üzem számára 2 kitolható kosár-
ral vagy 1 kosárral.

Bor, gyümölcsbor- és gyümölcsnedv-
sajtókat kézihajtásra Herculesnyomóerő-
szerkezettel, fa- vagy vastányérral.

Gyümölcs- és

szőlő-örloket,
bogyózó-
gépeket,

Gyümölcs-aszaló készülékeket gyártanak és szállítanak jótállás mellett,
mint különlegességet a legújabb szerkezetben

Mayfarth Ph. és Ta., Bécs, II/1.

különlegességi gyár gyümölcserőteljesítési gépekben.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Megrendelések idejékorán
kéretnek. 1579

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET-, AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET ÁLTAL EGYÜTTESEN

— A NAGYMÉLTÓSÁGÚ FÖLDMIVELÉSÜGYI MINISZTER ÚR ERKÖLCSI ÉS ANYAGI TÁMOGATÁSA MELLETT —

NAGY-ENYEDEN

1905. évi szeptember hó 10. és október 1., 2. és 3-án rendezendő

1595

ERDÉLYRÉSZI

MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁS

(Gazdasági gép, eszköz, szerszám, kellék- és anyag; termény, gyümölcs, szőlő és bor)

1. Napirendje:

I. Első nap: (Szombat) Reggel 8—10 óráig: A bíráló bizottságok működése és a bíráló eredményének kifüggesztése. Délután 10 órakor: Megnyitás. A kiállítás megtekintése. Délben 1 órakor: Közébdél (közlebbi tudnivalók a helyszínen) Délután 3—6 óráig: Zene a kiállítás területén. Este 6 órakor: a kiáll. terület elzárása.

II. Második nap: (Vasárnap) Reggel 7 órától este 6 óráig: A kiállítás megtekintése. Délután 2—6 óráig: Zene.

III. Harmadik nap (Hétfő) ugyanaz, mint a második napon.

VI. Negyedik nap: (Kedd) Reggel 7-től este 6 óráig: A kiállítás látogatása. Délután 2—5 óráig: Zene. Délután 5 órakor: A díjak és kitüntetések ünnepélyes kihirdetése és kiosztása.

Délután 1/2 6 órakor: Az ingyentárgysorsjáték húzása és a nyeremények kiosztása.

2. A kiállítás belépő-jegyei:

1. Állandó belépőjegy, mely mind a három napra, bárányszori belépésre jogosít, egy személyre: 1 korona. 2. Napijegy, egyszeri belépésre egy személyre: 50 fillér. 3. Diák- és katonajegy egy belépésre, egy személyre: 40 fillér. 4. Gyermekjegy: 20 fillér.

A kiállítási ingyen tárgysorsjáték hívásán minden belépő-jegy (diák, katona és gyermek-jegy is) a rajta levő egy számmal játszik.

Összesen 50 nyeremény.

Főnyeremény: 1 hordó erdély-hegyaljai aszú bor.

3. Elnökség, rendező- és bíráló-bizottságok:

A kiállítás díszelnöke: Gr. Dessewffy Aurél v. b. t. t. az O. M. G. E. elnöke.

Elnökök: Cs. Szabó József az E. G. E. elnöke és Zeyk Dániel főispán az A. G. E. elnöke.

Alelnökök: Gr. Teleki Árvéd, gr. Bethlen Sándor, gr. Mikos Kelemen és Szász József alispán.

Kiállítási titkárok: Jeszenszky Pál, O. M. G. E. titkár, Tokaji László E. G. E. titkár és Székelyhidyi Viktor A. G. E. tb. titkár.

I. Rendező-bizottság:

Elnök: Szász József alispán.

Alelnök: Dr. Varró László polgármester.

Előadó: Tokaji László E. G. E. titkár.

Tagok: Balogh Ferenc, Bartha Zsigmond báró Bánffy Kázmér, Czirner Ákos, Dancs Mózes, Dezső Dénes, Dezső Zsigmond, Fischer J., Gálffy János, Inczédy Joksmann Odón, Lázár István, dr. Lengyel György, Nagy Pál, Papp János, dr. Sándor Jenő, dr. Szaniszló Albert, Székely Odón, Török Bertalan, Weinrich Frigyes, dr. Winkler Albert, Zsombory Sándor.

II. Gépeket bíráló-bizottság:

Elnök: Gr. Teleki Árvéd. Alelnök: Bolla Mihály m. tan. Előadó: Sporzon Pál. Tagok: Glück Adolf, Gölnér János, Jeszenszky Pál, Karkoványi Ákos, br. Kemény József, Kós Mihály, Lészai Ferenc, Vinczenti Miksa, Zöld József.

III. Terményeket bíráló-bizottság:

Elnök: Gr. Bethlen Sándor. Előadó: Gálffy János

Tagok: Br. Bánffy Kázmér, Cséser Lajos, Dezső Zsigmond, Dobolyi Zsigmond, Gáspár János, Gáspár József, br. Kemény Pál, dr. Lengyel György, Rados Dávid, Ritter Gusztáv, Szalánczy Jenő, Szász István, Székelyhidyi Viktor.

4. A kiállítás tárgyai:

I. A gépkiallítás keretében:

a) Mezőgazdasági gépek: Ékek, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló-, kaszáló- és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók; motorok; takarmányprések; lóherfejtők; tengeriszár-tépők; súlymérők; malomszerkezetek; rétvontozási és talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő- és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, vadászati, halászati és más gazd. mellékágazati gépek Jármuvek,

b) Felszerelések, eszközök, termények, állatorvosi és vegyi szerkek, műtrágyák és anyagok stb.

c) Háztartási gépek, cikkek és eszközök.
d) Mezőgazdasági háziipari készítmények.
e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok.

A gépkiallítás tárgyai lehetőleg működésben is bemutatandók. A talajművelő stb. gépek bemutatásához szükséges területek és anyagok közvetlen a kiállítási helyiség mellett rendelkezésre állanak.

II. A terménykiállítás keretében:

a) Csemege és borszőlő kollekciók, ezekkel együtt: palackborok.

b) Gyümölcsök (alma, körte, szilva, dió, stb.)

c) Kalászosok, szalmásan és magban; mezőgazdasági termények és termékek; kertészeti-, tejgazdasági-, baromfitenyésztési-, selyemtermelési stb. produktumok; komló, cukorrépa és más ipari és olaj-növények, vetőmagvak, stb. Mindezek külön-külön és csoportosan (kollekciókban) is kiállíthatók.

Vármegyei gazdasági egyletek kollektív részére külön helyek és kedvezmények adatnak.

III. Baromflak, a kiállító saját ketrecekben, szintén bejelenthetők és verseny esetében díjaztatnak.

5. A kiállítandó tárgyakért fizetendő helydíjak:

I. Gépek stb. tértíjai:

5 □ meter tér (melynél kevesebb nem igényelhető)	díja:	25 kor.
6 " " " " " " " "	"	30 "
10 " " " " " " " "	"	46 "
16 " " " " " " " "	"	70 "
20 " " " " " " " "	"	82 "
30 " " " " " " " "	"	110 "
50 " " " " " " " "	"	160 "
100 " " " " " " " "	"	270 "
150 " " " " " " " "	"	360 "
200 " " " " " " " "	"	420 "

200-an felül: minden további □ meter á 1 kor.
b) A csarnokban (egy kiállító részére) kevesebb, mint 4 □ meter, nem igényelhető.)

1) falterület: □ metere á 6 kor.

2) asztalterület: □ metere á 8 kor.

II. Termények stb. tértíjai:

a) A szabadban:

3 □ meter tér díja 10 kor.

6 " " " " " " " "

10 " " " " " " " "

15 " " " " " " " "

20 " " " " " " " "

és minden további □ meter tér díja á 60 fillér.

b) A csarnokban: (egy kiállító részére legalább 1 □ meter és legfeljebb 8 □ méterig):

1) falterület: □ metere á 5 korona,

2) asztalterület: □ metere á 6 korona.

NB): Asztalterület rendelésnél a kiállítás által adott gyümölcs-tányérok használatáért darabonként még külön 10 fillér fizetendő.

Asztalokat a rendezőség fog felállíttatni.

3) Csak tányéron való elhelyezés (tányérok a rendezőség ad és egy tányéron elfér 3—6 kg. gyümölcs, vagy termény) tányéronként á 1 korona számíttatik.

Egy tányéran (a kerek tányérok átmérője kb. 30. cm.) csak egy fajta helyezhető el. (Almából, körteből 6—18 darab., szőlőből 6—20 fűrt stb., nagyság szerint)

Vetőmagból, gabonából: 1—1 1/2 kilogramm.

Borból, folyadékokból 2—3 liter küldendő be.

6. Kitüntetések és díjak:

I. A gép- stb. osztálynál:

1. Érmek:

1 állami arany érem,

2 kiállítási arany érem,

5 állami ezüst érem,

2 kiállítási ezüst érem,

9 állami bronz érem,

5 kiállítási bronz érem.

2. Diszoklevelek.

II. A terményosztálynál:

1. Érmek:

1 állami arany érem,

3 állami ezüst érem,

4 állami bronz érem.

4 kiállítási bronz érem.

2. Diszoklevelek.

3. Arany és pénzdíjak:

a) Állami díjak aranyban. (Adományozta a Nagym. Földm. Miniszter úr)

1 első aranydíj . . . 100 korona,

2 második aranydíj á 50 »

4 harmadik aranydíj á 30 »

9 negyedik aranydíj á 20 »

b) Pénzdíjak (kizárólag alsófehérvármegyei kisgazdák részére,) (Adományozta az Alsófehérmegyei Gazd. Egyesület.)

Búzára, rozsra, tavaszbúzára, zabra és tengerire: egyenként 1—1 első díj á 10 korona és 2—2 második díj á 5 korona, összesen 5 első és 10 második pénzdíj.

Gyümölcsre: 1 első díj á 20 kor.; 3 második díj á 10 kor. és 5 harmadik díj á 5 korona.

Kerti veteményre: 5 díj á 5 korona.

4. Magánosok által kitűzött pénzdíjak — minden osztályban.

Ha a bejelentések aránya azt indokoltá és szükségessé teszi, a fent jelzettek kivül, még újabb kiállítási érmek is fognak kitűzteni. Magánosok által adományozandó díjak a terményosztály részére a rendezőség által köszönettel fogadtatnak és az adományozó nevének feltüntetésével, ki fognak tűzteni és osztatni.

7 Bejelentések.

A kiállítási tárgyak bejelentései, a kibocsátott bejelentési lapokon, legkésőbb 1905. évi augusztus hó 31-éig, a helypénzzel (terményeknél: esetleg tányérdíjjal) és az esetleges tűzbiztosítási díjjal (1000 k. érték után 7 kor.) egyszerre küldendő be és pedig:

1. A gép-osztály részére történő bejelentések és díjak: »Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári Hivatala — Kolozsvár« címen,

2. a termény-osztály részére történő bejelentések és díjak: »Gálffy János vincellérképezdei igazgató Nagyenyed« címen.

Esetleges * egyéb felvilágosítások a rendező-bizottság előadója (Tokaji László titkár Kolozsvár, Petőfi-utca 7. sz.) által — szóbelileg, vagy levélben — készséggel megadatnak.

Szeptember 20-ától kezdve minden írásbeli és szóbeli tudakozódás a »Kiállítási irodához, Nagyenyed« intézendő.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDÁTSZTI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Technikai képzés a mezőgazdaságban. 509
Hírek a nagyenyedi kláallításról. 510
A cukorgyári mézsziszap trágyaértéke és használat. *Varga Kálmán.* 513
A jó talajmegmunkálás befolyása a burgonya termésére. *(D. lw. Pr.)* 514

Tárca:

- A vevey-i vincellérünnep. *(—a.)* 510

Vegyes közlemények:

- Szőlészeti tanulmányút Erdélybeu. — Meghívó a nagyenyedi igás- és növendék állatvásárra. — Időjelzés. — A székely gazdasági termények pártolása. — A székelyföld méhészete. — A tuberkulózis gyógyszere. — Védekezés a szőlőbetegségek ellen. 514

Hirdetések.

Technikai képzés a mezőgazdaságban.

Nem egészen egyszerű feladat meghatározni a mezőgazdasági nevelés fogalmát általában, bár fő alkatrészeinek a föld, a növény- és állatvilág ismeretét tekinthetjük. A tudomány haladása lehetővé tette, hogy úgy a talajt, mint a növény- és állatvilágot ma már sokkal jobban ismerjük, mint régente. Annál inkább kell tehát törekednünk ez ismeretek terjesztésére. Mindazonáltal tény, hogy egy modern gazda képzettségére ez még nem elégséges, mert másrészt még csak a gyakorlati képzés által szerezheti mindazt, mi a gazdaság vezetéséhez okvetlenül szükséges. De van még egy harmadik oldala a mezőgazda tevékenységének, melyet rendszerint a kereskedelmi oldalnak neveznek. Nemcsak a fent említett ismereteket kell a gazdának elsajátítania, hanem meg is kell tanulnia azt, hogy mi módon versenyezhet a termelésben és a fogyasztási piacokon, mert a verseny a mezőgazdaságban is erőteljesen kifejlődött, és kényszeríti azt minden segédesszköz kihasználására, mely neki a sikert biztosítani hivatva van. Ha a fogyasztási piacokon nem állja meg a gazda helyét, úgy kárbavész minden tudománya és mint minden gyakorlati pályán, úgy itt is a siker állítja ki a valódi, teljes értékű bizonyítványt. Míg tehát a fentebb említett ismereteket a gazdának el kell sajátítania, okvetlenül szüksége van másrészt a kereskedelem-technikai kiképzésre is, mely sajnos, nálunk még nagyon el van hanyagolva.

Hogy a kereskedelem-technikai kiképzésnek minden ágára egyenlően szüksége van a gazdának, azt bajos mondani, de legtöbbször igen. Ezt bizonyítják a hazai tapasztalatokkal szemben külföldi mintákkal, ezt bizonyítja a gyakorlati élet, ezt kell tehát elérnünk!

Első sorban említhetjük itt a nálunk a gazdaságokban oly gyakran elhanyagolt *könyvvezetést*, holott ezt a gazdaság felvirágkoztatása kulcsának tekinthetjük. Egy gazda, ki pontosan kiszámíthatja, hogy a kiadásokból és bevételekből a gazdaság egyes ágaira mennyi jut, maga elé tűzve látja az útirányt, hogy merre induljon. A

könyvvezetés megmutatja, hogy mely része a gazdaságnak járt veszteséggel, tehát felhagyandó, és melyik haszonnal, tehát belterjeszbben művelendő, szóval megbecsülhetetlen szolgálatot tesz.

Szükségesek az *általános kereskedelmi és nemzetgazdasági* ismeretek, az egyes piacok és azok egymáshoz viszonyai megítélésének képessége. A mai gyors közlekedés mellett az egyik piac befolyása a másikra nem annyira a földrajzi fekvés, mint a kedvező közlekedési viszonyok által dől el. A termelésnek a kereskedelmi viszonyokat alaposan ismernie kell, hogy sikerre tegyen szert.

Hasznos segédtudomány a gazdaságban a *statistika*, mely fontosabb mint hinnők. Minden, aki országa mezőgazdasági statistikáját tanulmányozza, bizonyos mérvig megítélheti a helyet, mely neki a gazdaságban jut és megállapíthatja az útirányt, melyben a következő termelési évadban haladnia kell. A behozatali és kiviteli statistika megmutatja, hogy mely termény kultiválása hasznosabb; kezdetben száraz elméleti tudománynak látszik a statistika, de a mint megbarátkoztunk vele, a számok beszélnek és sok érdekes tanulságot nyújtanak, melyeket minden gazdaságban haszonnal lehet értékesíteni.

Főlemlítendők még e téren a *vegyi* ismeretek részbeni elsajátítása, a gazdasági *gépek* alapos ismerete és last not least a *számítás* alapos begyakorlása, lelkiismeretes elsajátítása.

A mezőgazdasági kiképzés széles néprétegre, nagy tömegre terjed ki, nemcsak a gazdatisztra, hanem minden paraszt, ki földjét műveli, vegye ki részét belőle és álljon a sorba, midőn arról van szó, hogy a korrallal haladni kell. Ezért a tanítást el kell vinnünk a nép közé, ki a faluba. Kétségtelen, hogy esti iskolákkal szép eredményt lehetne elérni. A tanítás ez irányban már a kora ifjúságban kezdődjék, de terjedjen ki a felnőttekre is, akik a tejjgazdaság, méhészet, állattenyésztés, stb. tekintetében képzendők ki és látandók el gyakorlati útmutatással. E tekintetben a jelenlegi falusi oktatás reformálására szorul; az iskolában ott találjuk a falon a tigris, az oroszánt, stb., de nem lát-

Jobb
és megbízhatóbb
magvak

nem léteznek, mint a minőket
31 év óta szállít

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari

magkereskedése

Budapestben

VII. ker., Rottenbiller-utca 33. sz.

IV. ker. Kossuth-Lajos-utca 4. sz.

ÁRJEJYZÉKEK

Ingyen és bérmentve küldetnek.

Az aratási és cséplési Arjegyzékünk

megjelent és azt kívánságra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük.

1006

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, V. Alkotmány-utca 31. sz.

juk lefestve, felboncolva a hasznos házi állatokat, a kártékony rovarokat. Az ifjkorban, midőn meg van még a fogékonyság, kell fölkelteni a falu lakójában a mélyebb érdeklődést minden iránt, ami körülveszi. Ismerje meg a természet titkait, melyek környékezik. Az esti órát a földmivelő részint ismerete terjesztésével, részint háziipari foglalatossággal töltse el különösen télen, midőn nem végzett fárasztó nappali munkát.

A mezőgazdasági kiképzés tehát első sorban az államot érdekli. Angolországban már rég belátták ennek fontosságát, a technikai képzési törvény (Technical Instruction Act 1889) a vidéki hatóságoknak tetemes összeget biztosított e célra. Ezen az úton kell nekünk is haladnunk. De ehhez első sorban a megfelelő fogékonyság szükséges az újkor követelményei iránt, melyek nem elégszenek meg a munkás kezekkel, hanem a fej közreműködését is föltételezik, hogy harmonikus együttműködés létesüljön, hogy egész ember egész eredményt legyen képes elérni.

Hírek a nagyenyedi kiállításról.

A nagyenyedi kiállításra eddig bejelentett tárgyak mennyisége és minősége, úgy a gép-, mint a terményosztályban, a legszebb sikert biztosítja. A alább részletezett . . . . . kiállító körülbelül . . . . . vasúti kocsiakományt kitevő tárgyat jelentett be. Ebből természetesen a legnagyobb részt a gépek teszik ki. A tavalyi dicsőségtől mártóni kiállításon összesen 25 kocsi rakomány gép volt, az 1903.-i kolozsvárin 28. Az enyedi kiállításra azonban — a felsoroltakon kívül — még majdnem ugyanannyian

készülnek és a bejelentési határidő (augusztus 31.) közeledtével a posta naponta 4—5 új bejelentést hoz.

Az egész erdélyi gazdaközönsége a legnagyobb érdeklődéssel készül a kiállítás megtekintésére.

A kiállítási bejelentési határidőt, többek kérésére, a rendezőség szeptember 10.-éig meghosszabbította. Ez azonban a legutolsó terminus és az ezutáni bejelentők már technikai okokból sem fogadhatók el.

A kiállítás — mint azt már többször megírtuk — négy napig fog tartani és pedig: szept. 30.—okt. 3.-ig.

Igás és növendék-állat vásárt rendez a nagyenyedi kiállítással kapcsolatban a rendezőség október 2. és 3.-án.

Az erre vonatkozó értesítéseket és meghívókat most küldi szét a kiállítás kolozsvári irodája. Már eddig biztosítva van két ezer darabon felüli felhajtás. A rendezőség az összes magyarországi uradalmakat meghívja e vásárra s így a kereslet is a nagyarányú felhajtásnak megfelelő lesz.

Számos új díjat fog kitűzni a rendezőség egyesek adományából, nemkülönben az állatvásár bevételeiből is a terményosztály kiállítói számára. E célra ugyanis minden eladott számos állat után 2 koronát, növendék állat után 1 koronát szed. Az állatvásár résztvevőivel a kiállítás látogatóinak a száma is jelentékenyen emelkedni fog.

Gyümölcsvevő cégek Nagyenyeden. A nagyenyedi kiállítás rendezősége megke-

reste és meghívta az alábbi nagy gyümölcsvevő cégeket, hogy a kiállításon — összeköttetések letesítése céljából — jelenjenek meg. A megkeresetteknek nagy része már kilátásba is helyezte lejövetelét. A meghívottak közül nevezetesebbek:

1. Somló Oszkár és Társa kiviteli cég Budapest, központi vásárcsarnok. 2. J. Rudolf et Sohn Nagymaros (Nógrádm.). 3. Robert Hallmayer nagykereskedő Stuttgart. 4. Johann Chrappa Wien, Naschmark. 5. Wenzel Richter gyümölcskereskedő Dresden (Peter-strasse 40. III.). 6. Heinrich Hübel déligyümölcs-üzlet Triest. 7. Paul Moskwa gyümölcs nagykereskedő Kattowitz, Szilézia (Mühlstrasse 33.) 8. S. Reich gyümölcskereskedő Budapest (Kemnitzer-u. 31. szám.) 9. F. Bausch gyümölcsnagykereskedő Elberfeld (Hamburgstrasse 46). 10. Merza József gyümölcskereskedő Halmi, (Ugocsam.) 11. Magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete, Budapest, központi vásárcsarnok. 12. E. Engeli, Engishofen A. Thurgau, Schweiz. 13. F. Sauter Ravensborg. 14. Export verein Prága (Spálaná Nr. 24.) 15. Gebr. Arvenarius Adlershof. 16. Christján Schalla gyümölcskereskedő. 17. Richard Scholze Dresden (Seminarstrasse 28.) 18. Louis Spiegel Gelsenkirchen.

A kiállítás legtöbb objektumát működésben mutatják be a kiállítók, úgy, hogy a látogató érdeklődő és vásárló közönség a gépeknek mindjárt a munkáját is megfigyelheti. A rendezőség a legnagyobb figyelemmel és készséggel szerzi be és bocsátja rendelkezésre e célból a szükséges anyagokat.

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

A vevey-i vincellérünnep.

A regényes, de ránk magyarokra felette gyászos emlékü genfi-tó naposabb oldalán, a lankás északi lejtőkön már szüreti pompába öltözött a vidék. Itt teremnek a legjobb svájci (waadtlandi) fehér borok, melyeknek Lavaux, Lacôte és Vevey a fő termelési pontja. Utóbbinak ez évben különös érdekességet kölcsönöz a lezajlott vincellérünnep, mely arányainál fogva az oberammergau-i passiójátékokhoz hasonlítható.

Aki látta a budai Vérmezőt a milleniumi év nagy hadiszemléje alkalmával, az megközelítő fogalmat alkothat a játék színteréről és kereteiről. Hatalmas amphiteatrum, mely több mint 12000 néző befogadására szolgál.

Az ünnep eredete századokra nyulik vissza és érdekes fejlődési folyamaton át éri el a művészi szép ama igéző megnyilatkozását, mi mai nap oly vonzóvá és hatásában oly maradandóvá teszi. 16 éve már — írja a Leipziger Ill. Ztg. — hogy az előző vincellér-

ünnep lejátszódott és még ma is lelkesült hangok magasztalják fényét, szépségeit.

Ritkasága egyik vonzereje az ünnepnek: 3—4 ha esik egy emberöltőre. Ennek okát egyebek mellett a tetemes anyagi kockázatban is megtalálhatjuk, mert az ünnep költségei az 1889. évben 200,000 frankra rúgtak, az idén pedig ennek szinte kétszeresét teszik ki. A kiadások megtérülése 6 napi előadás bevételeitől függ és elég egyetlen esős nap, hogy a számvetés mérlegét súlyosan megbillentse.

Az ünnep eredetileg a földmivelés istenítése, az évszakok áldásainak magasztalása volt. Bacchus ekkor még háttérben van, halovány csillag, bolygó a Nap, Ceres istennő udvarában. A 18. század tolta előtérbe a bortermelést és ezzel új jelleget adott a vevey-i ünnepnek is, mely a régi céhszokásokban gyökerezik.

A genfi-tó mellékén az Oron melletti Haut-Crét-i apátságának már a 13. században nagy kiterjedésű szőlőbirtokai voltak és a munkások verejtékező sorában maguk a barátok jártak elől. Ismerték a munkát, hát meg is tudták becsülni. Innen van, hogy már

a század közepétáján kezdék jutalomban részesíteni a szorgalmasabb vincelléreket. E szokást azután átvette és mind a mai napig ápolja a vincellércéh, mely valószínűen még a reformáció előtt alakult meg.

Évente kétszer, április és június havában szigorú vizsgálat alá vonták a szőlőhegyeket, a hanyag vincellérektől megvonták a termést, a szorgalmasokat pedig 3,—6, vagy 9 évi lankadatlan szorgalom érdeméért megfelelő jutalomban részesítették. A jutalmazás ünnepi keretekben történt és a céhtestvérek lakomájával végződött. 1747-ben már festői felvonulás előzi meg, hasonlatosan az athéni eleuziniák ünnepéhez. A menetben dalokat énekelnek és ettől fogva kezdik szorgalmasan gyűjteni a régi, de ma is énekelt népdalokat, melyek szövegét a gyűjtemények az eredeti dialektusban őrizték meg. 1778-ban már mythologiai alakok tartják a menetet és 1798-ban elhatározzák, hogy a költségeket belépődijakból fogják fedezni. Ekkor hosszabb szünet áll be, mert az egyház felemeli szavát a „pogány szertartások“ ellen. E tiltakozás folytán 1851-ben a nők kiszorulnak a menetből s a mythikus dalokat ájtatos zsolozsmák

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér, 7. sz. saját házában.

Betétkeket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárral (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

Az ott bemutatandó új találmányok között, melyeket részben már ismertettünk is, rendkívül érdekes lesz egy üszög elleni vetőmagcsávázó gép, mely a csávázást nagy tömegben, rendkívül gyorsan, olcsón és megbízhatóan végzi. A nagy elterjedésre hivatott készülék modelljének elkészítését az Erd. Gazd. Egylet segítette. A feltaláló: Barna Balázs, kolozsvári gazd. tanintézeti tanár, személyesen fogja a bemutatást eszközölni.

Vasúti utazási kedvezményül a látogatók részére a rendezőség féláru menetjegy kedvezményt kért a napokban a keresk. minisztertől. A kedvezmény megadása esetén a közönség erről külön fog értesített.

A kiállítás látogatóinak elszállásolásáról külön bizottság gondoskodik. (Címe: Kiállítási elszállásoló bizottság, Nagyenyed, Városház) s kérjük az érdeklődőket, hogy tartózkodásuk idejét és időtartamát mindenestre legalább egy héttel előbb ahhoz bejelenteni sziveskedjenek.

A kiállítás résztvevői és tárgyai.

(Az eddig beérkezett bejelentések alapján és sorrendjében.)

I. Géposztály.

1. Kühne E. mezőgazd. gépgyáros, Moson: Mezőgazdasági gépek (50—60 drb.) csoportos kiállításban, működésben.
2. Ganz és Társa vasöntő és gépgyár r. t. Budapest, II., Lövház-u. 39. sz.:
  - 1 benzínlocomobil,
  - 1 hengerek állványon,
  - 1 benzínlocomobil cséplő hajtásra. — Működésben.

3. Schember C. és Fiai mérleggyár, Budapest, VI., Andrásy-út 15. sz.:
  - 2 marha-mérleg 1500 kg.
  - 1 tizedes mérleg 500 »
  - 1 toló súly- » 500 » stb.
4. Kondor J. és Társa gyáros, Budapest, VII., Alpár-utca 6. sz.:
  - M. kir. szabad. Hungária láncos kút-szivattyúk,
  - Tojásfeltető gépek és baromfi-felszerelési eszközök. Működésben.
5. Wichterle F., Prosnitzi gépgyár kpv. Budapest, VI., Gyár-utca 50. szám: Gyűjteményes kiállítás
6. Grünzweig Samu Budapest, VII., Baross-tér 15. sz.:
  - Gazdasági és háztartási eszközök és gépek, működésben.
7. »Agraria« magy. gépforg. r. t. Budapest, V., Váci-út 2. sz.:
  - Ekek, boronák, kapák, szénagyűjtők, kb.: 20 drb.
  - 1 Ásványi-féle kukoricaszár-tépő, működésben.
8. Wohanka és Társa gyáros cég Budapest, V., Váci-körút 76. szám:
  - 1 »Wohanka«-féle nyersolaj-locomobil,
  - 1 »King« j. egytetemes őrlő malom, működésben,
9. M. kir. Államvasútak Gépgyárának Vezérigazgatója Budapest, V., Váci-körút 32. szám:
  - 1 drb. 4 Hp. lokomobil,
  - 1 » 42" dobsz. vasker. gőzcséplőgép.
  - 1 » M. A. B. 17¹/₂ j. benzínlocomobil,
  - 1 » 36" vasker. gőzcséplőgép,
  - 1 » »Millennium« fűkaszaló-gép. — Működésben.

10. Bächer Rudolf és Melichár Ferenc gépgyárosok képviselője, Budapest, VI., Nagymező-u. 68. sz.
  - Különféle talajmivelő és gazd. eszközök, kb. 80—100 darab. Részben működésben.
11. Kalmár Zs. és Társa terménytisztító gépgyára, Hódmezővásárhely:
  - Különféle terménytisztító rosták, kb. 20 drb. Mind működésben.
12. Fehér Alajos ekegyáros, Török-Szt.-Miklós:
  - 12 darab különféle 1-es, 2-ös és 3-as eke, működésben.
13. Dorn József gyáros, Békés-Csaba:
  - 2 drb. Dorn-féle lemez törekrosta,
  - 1 » » » alsó tisztító rosta,
  - 3 » vas marha- és sertés itató-vállú,
  - 2 » Dorn-féle altalaj művelő eke. Részben működésben.
14. Szücs Ödön Budapest, VI., Nagymező-u. 66. sz.:
  - 5 drb. eredeti Kincsem sorbavetőgép,
  - 1 » műtrágyaszórógép,
  - 1 » Robey Record löhercséplőgép és több kisebb gazdasági gép, részben működésben.
15. Markhot és Lossinszky mérnökök Budapest, V., Lipót-körút 7. sz.:
  - Különféle szab. Munkácsy-féle takaréktűzhelyek.
16. M. kir. Vas- és Acélgépgyár, Kudsír:
  - Kaszaverő kalapácsok és üllők, kaszaverő gép, mezőgazd. gépkatrészek, ekefejek téglyöntő acélból, különféle acélszerszámok, stb.
17. Magyar Tőzeg- és Műtrágyaipar b. t. Budapest, VI., Lehel-utca 25. szám:
  - Tőzégpór, tőzég-alom, nyers tőzég,

hálahymnuszok váltják fel. Így közeledik az ünnep lépésről-lépésre egyre nemesbülő kialakulás felé. Álljon itt röviden a legújabb alakulás ismertetése ama leírás nyomán, mit a folyó hó 4 én lejátszódott megnyitó ünnepről olvastunk:

Reggeli 8 órakor ágyudörgés jelezte az ünnep kezdetét, mire széttáruultak az antik kapucsarnok függönyei és felvonult a céhtestület a történelmi svájci gárda sorfala között. A lelkész haladt az élén, mögötte XV. Lajos-korabeli öltözetben sorakoztak a méltóságok, nyomukban a vincellérek tetszetős, régi népviseletben. A menet helyére ért, mire kezdetét vevé az évszakok bevonulása. Balról a tavasz jött illatos-virágos mezében Pales, ósitáliai istennő vezetése alatt, jobbról az ősz bágyadt, mégis vonzó színekkel. Középen vonult fel a nyár, e mögött a zuzmara és hó színében csillogó csoport. Festői összképpé egyesültek az aréna közepén és zeneileg is kiemelkedő volt az a hatalmas hymnus, mely áldást kért a földművelésre az istenektől. Most következett a díjak kiosztása, minnek végrehajtása a lelkészre hármlott. Ez alkalommal 2—2 vincellér 9, illetve 6 évi és 59 vincellér 3 évi ernyedetlen szorgalmát méltányolták, érdemeket és tiszteletdíjakat osztva szét, melyek a szövetségi tanács és Waadt kanton alapítványai.

A jutalmak kiosztása után következik a

tulajdonképpen ünnepi játék: A csoportok visszavonulnak. előtérben hagyva a telet. A zenei nyitányt követőleg előlépnek a favágók, vadászok, halászok és fonónők s foglalkozásuknak megfelelő munka mellett éneklük sajátos dalaikat. Legkiemelkedőbb a házasságok régi énekekkel és táncokkal gyönyörködtető csoportja, mely ennekelőtte valóban új párokból telt ki, olyanokból, kiket az ünnep napján eskettek össze. A szántó-vetők Pales körül csoportosulnak, játszva a tavaszt, mely gyönyörű fűzértáncal kezdi meg szerepét. E csoport játéka közlül kedvesen emelkedik ki az apró pásztorok tánca, mit a kaszások ének- és táncmutatványa követ. Fenséges a nyár fellépése az aratók és kalászszedők hatalmas karénekekkel, mely aztán tánczenébe olvad, hogy egy bájos körtánc kíséretével szolgáljon. Változatokban az ősz szerepe a leggazdagabb; Bacchus megszólítása, a vincellérek tánca és éneke egyaránt megkapó, de leginkább az a bacchanalia. Ezután újból egyesülnek a csoportok, hogy egy pompás összképet alkossanak, melynek a szemrevaló rendkívüli hatása a csodás szinharmoniaiban rejlik. Egy hatalmas hymnus hullámai törnek azután elő, melyek a munkát dicsőítik.

Ennyit tudunk az ünnepről és a művészi előképek még fogyatékos leírásukban is gyönyörködtetnek.

Van ez ünnepben valami ősi vonás, mely emlékeztet az ó görögök Dionysos-tiszteletére, de míg az a mámor és a zabolátlan jókedv ünnepe volt, mint ma a farsang; ez méltóságos és komoly, mert eszméi tartalma van: a polgári munka megbecsülése. Magasstos eszme, mely csak egy józan, de költői lelkületű nép kebeléből fakadhatott; méltó ünnep, mely kivételében annál nemesebb, mert ősi szokás és ősi erkölcs lengi át. Valami hasonló eszme szunyardt a georgikon- és helikoni ünnepekben. Akkor még csak az irodalmi és társadalmi nagyságok nézték gyönyörködve a juhászok táncát, de a nádor már mindenek szemelátára kezébe vette az ekeszarvát. Azóta ledültek a renditársadalom korlátai, de a mezei munkás becsülete nem sokkal emelkedett; talán azért van, hogy néha idegen hangok vegyülnek a vig szüreti dalok közé. Nem akarunk a vevey-i ünnepből okvetlenül példát statuálni, de bizonyos az, hogy a dekadens Róma ajkán felhangzott panem et circenses a népek lelkének ma is élő szüksége, mi megnyilatkozásaiban könnyen az izléstelenség és erkölcstelenség posványába téved, ha kivatottak nem terelik nemes irányba. Erre nézve, példának — úgyhiszem — elég példa a városok éjjeli élete. Ezért mi a népünnepeket szükséges jónak tartjuk!

(—a.)

Szőlők rigolozását gőzekével

70—80 cm. mélyen, jutányos árban elvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

Timár János, Maros-Szent-Királyt.

- tőzgefekál-trágya, tőzgeszóró kl., tőzgevirág-trágya.
18. *Földmívelési Minisztérium* Budapest:
1 Simon-féle cider-malom,
1 Mabile-féle almaborsajtó,
1 Rider-féle amerikai aszaló,
1 Győry » szeszflöz. Mind működésben. *Versenyen kívül.*
19. *Barna Balázs* g. tanint. tanár Kolozsvár:
1 saját találmányú szabadalmazott és az E. G. E. által segélyezett vetőmagcsávázó készülék, működésben.
20. *Veréb István* műlakatosgyár. Debrecen:
Saját gyártmányú szab. »Sugár« szőlő stb. permetező, működésben.
21. *Patak Gusztáv* Budapest, VI., Andrassy-út 27. sz.:
»Baltik« separator,
»Ideal« vajkészítő, és egyéb tejgazdasági gépek és eszközök, csoportban, részben működésben.
22. *Első Magyar Tejgazd. Gép- és Eszközzár, Fuchs és Schlichter*, Budapest, VI., Jász-utca 7. sz.:
Tejgazdasági gépek és eszközök. »Globe« lefőlöz. Vajköpülők, vajgyúrók, tejkannák stb. részben működésben.
23. *Első Erdélyrészi Cirokseprűgyár* Kolozsvár, Ferenc József-út 86. sz.
Cirokseprűgyártás a kiállítás helyszínén. Kész árúk, nyers anyagok, gépek.
24. *Weinrich Frigyes* Szászrégen:
Gőrlécek és falemezek.
25. *Berdenich Győző* Budapest, I., Attila-utca 23. sz.:
Acetylen fejlesztő készülékek, acetylen lámpák, világítási felszerelési tárgyak.
Vizvezetési szivattyúk és kútak.
26. *Paulini Rudolf*, rézműves, Nagyenyed:
1 pálnkafőzőkészülék,
1 peronospora-fecskendő és egyéb apróbb tárgyak.
27. *Geittner és Rausch* gyárosok, Budapest, VI., Andrassy-út 8. sz.:
Gazdasági és háztartási cikkek, számszámok, eszközök és tárgyak gyűjteményes kiállítása.
28. *Alfa Separator részvény-társaság*, Budapest, VI., Lomb-u. 11. sz.:
Falusi tejszövetkezeti berendezés kézi hajtásra, stb. Működésben.
29. *Dálnoki Gábor Endre*, Kovászna:
Emeltyű-motor vizierőre.
30. *Mátrai, Feik és Társa*, gyárosok, Budapest, VI., Teréz-körút 33. sz.:
1 drb. »Rapid«-kút,
1 » borsajtó,
1 » szőlőzúzó, stb.
31. *Theo Seitz*, pincegazd. gépgyár, Wien, I. Wollzeile 16.:
Pincegazd. gépek gyűjteményes kiállítása, borszivattyúk, szűrők, stb. Működésben.

32. *Sárosy János* műbádogos, Debrecen:
Saját találmányu kertészeti és borászati eszközök és gépek.
33. *Neubauer János* sodronygyáros, Debrecen:
Gyűjteményes kiállítás.
34. *Hegyeli Endre* intéző, Zentelke:
Saját találm.: Berendezés az állatok tűzből való mentésére.
35. *J. Weiss* pincegazd. gépgy. Klosterneuburg h. Wien:
Legújabb szőlő-bogyózó s más szőlőgazd. gépek.
36. *Beck és Gergely*, gépgyár, Budapest, V., Váci-út 12. sz.:
Motorok. Működésben.
37. *Schottola Ernő*, Budapest, VI., Váci-körút 13. sz.:
Gyűjteményes kiállítás.
38. *Hofherr és Schrantz*, gazdasági gépgyár Budapest, VI., Váci-körút 57.
Gazdasági gépek és eszközök, mintegy 55 darab, részben működésben. *Versenyen kívül.*
39. *Mc. Cormick Harvesting Machine Co.* aratógép-gyár Bpest, V., Váci-út 30.
Arató- és kaszáló-gépek gyűjteményes kiállítása, részben működésben.
40. *Emmerling Adolf*, Budapest, IV. ker., Gr. Károlyi-utca 26.
Viharagyuk.

II. Termény-osztály.

1. *Königstättler Testvérek*, Ujvidék:
Valódi szerémi export szilvórium, magyar boroviczka, szeszből természetes úton előállított 20° ecetszesz.
2. *Dr. Horváth Miklós*, Harasztos (Torda-Aranyos várm.):
Buza, árpa, tengeri és burgonya.
3. *Harasztos nagyközség gazdaköre*, Harasztos:
Búza, zab, tengeri, alma és körte.
4. *Köblös István*, Magyar-Nemegye:
Gyümölcs.
5. *Geltch Lajos* máv. ellenőr, Kolozsvár:
12 fajta alma.
6. *Schönbeck Imre*, Esztergom:
Arzenmentes hordó-kén, magcsávázó szer, borderítő és kénező, kupakkal.
7. *Zeyk Kálmán*, Koslárd:
Cukorrépa, búza, árpa, zab, 10 fajta alma, 8 fajta körte.
8. *Csiktaplocai László László* uradalma, Lapusnyak:
Búza, árpa, zab, lóher, mák, komló és tengeri.
9. *Gróf Teleki László Gyula* uradalma, Krakkó:
Borok, palackokban.
10. *M. kir. Gr. Kun Kocsárd székely földmivets-iskola*, Algyógy:
32-féle gyümölcs, 14-féle konyhakerti termény, gazdasági magvak, termények kalászosan.

11. *Kisborosnyói Tompa Arthur dr.* gazdasága, Krasznahorvát:
2-féle szilvórium, 2-féle bor, aszalványok, alma, körte, szilva, teavaj, túró, stb.
12. *Beke László*, Debrecen:
Saját találmányu szőlőcsomagoló láda üresen és megtöltve, borok palackokban.
13. *Erdélyi szász gyümölcsészeti bizottság*, Beszterce:
10 kosár alma, 5 kosár körte.
14. *Gróf Teleki Sámuel*, Sáromberke:
3 fajta bor és őszi búza.
15. *Angyal József*, Miriszló:
Bor és szőlő.
16. *Varga Károly*, Nagyselyk:
Különféle burgonyák.
17. *Gazdasági tanintézet*, Kolozsvár:
Különféle gyümölcsök, gyógynövények.
18. *Tordaaranyosvárm. Gazdasági Egyesület*, Torda:
40 fajta alma, 20 fajta körte.
19. *Nagysink kerületi gazd. egyl. Gyümölcsfatenyészési osztálya*, Nagysink:
Alma és körte fajták kollekciója.
20. *Marosváradjai Glück Testvérek »Johanna«* gőzmalma, Gyulafehérvár:
Liszt, árpagyöngy, búza és árpa.
21. *Chióca János*, Szelistye:
20 fajta alma, 10 faj körte, 3 faj szilva.
22. *»Transsylvania« konzervgyár*, Déva:
Gyümölcs- és vetemény conservek.
23. *Donogány Gergely*, Somlyó-Ujlak:
5 fajta alma, 8 faj szőlő, 10 faj pálinka.
24. *Dezső Zsigmond*, Nagyenyed:
Szőlő, gyümölcs, gabona és kerti vetemények.
25. *Szalántzy Jenő*, Örményszékes:
Termények és gyümölcsök.
26. *Paulini Rudolf*, Nagyenyed:
4-féle pálinka.
27. *Gróf Bethlen Balázs*, Arokalja:
36 fajta, alma, 24 faj körte, 3 faj dió.
28. *Komonkai Korponay Kornél*, Fekete-falu:
15 fajta alma, 5 faj körte, 3 faj aszalvány, 1 faj dió, 1 faj mogyoró.
29. *Czell Frigyes és Fiai*, Medgyes:
Borok.
30. *Lunaczek Frigyes*, Kisludas:
Termények.
31. *Friedl és Jörös*, Nagyvárad:
Szab. élesztő nélküli kuglóf-liszt.
32. *Kolozsvári Gazdasági Egylet*:
Gyűjteményes kiállítás.
33. *Nagybányai Nőegylet*, Nagybánya:
200 drb. sásból font különféle házi kosár és más disz- és használati cikk. (Elárusítással.)
34. *Nagy Gábor* birtokos, Kolozsvár:
Különféle termények és gyümölcsök.

Legnagyobb választék és legjutányosabb ártan kapható.

Divatos **férfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kényes és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Flu és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

Matric, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszőnyeg készíttve, olesó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédli és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

A cukorgyári mészsizap trágyaértéke és használata.

Irta: Varga Kálmán.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség értesítése szerint, a marosvásárhelyi cukorgyár részvénytársaság évenként 10 000 métermázsa mészsizapot, az erdélyi gazdák részére ingyen bocsájt rendelkezésre. Ezt azonban a gazdák igénybe nem veszik, aminek oka minden valószínűség szerint a mészsizap trágyaértéke és a vele való elbánásnak nem ismerésében rejlik. Készséggel ismertetjük tehát az alábbiakban a mésztrágyáról, nevezetesen a mészsizapról a legfontosabb tudnivalókat.

Hazarészünk földjének jelentékeny része mészhiányban szenved, állíthatjuk tehát, hogy szántóföldjeink időközönként való meszezése növénytermesztésünk sikereinek fontos feltétele; és pedig nemcsak azért, mert a mész a növényeknek nélkülözhetetlen tápláléka, de kívánt azért is, mert benne egy értékes talajjavító anyagot birunk, amennyiben a talajban a növények tápanyagainak bomlását, átalakulását elősegíti, a talaj szerkezetét (strukturáját) hathatósan javítja stb. A meszezés ezen direkt és indirekt előnyeit legjobban a következő pontokban sorolhatjuk föl és világíthatjuk meg.

1. A talajban levő szerves anyagok föl bomlását elősegíti.
2. A salétrom képződését a talajban előmozdítja.
3. A talajban levő szabad savakat és az ártalmas vasoxidul-vegyületeket megköti és ezzel ártalmatlanná teszi.
4. A talajt lazítja, melegíti.
5. A talaj nehezen oldható tápanyagait feltárja, vagyis a növények által föl nem vehető tápanyagokat fölvehetővé változtatja.
6. Előmozdítja a növények fejlődését.

E pontokból láthatjuk tehát, hogy a meszezéssel elérhető kedvező eredmény a legtöbbször odavezethető vissza, hogy a nehezen oldható tápanyagok könnyen felvehetőkké alakulnak, vagyis a talaj gazdagságából lesz a nagyobb termés. Nem hallgathatjuk el, hogy éppen e körülményben van a mésztrágyák veszedelmessége.

Régi, de igaz közmondás az, hogy a meszezés az apákat gazdaggá, a fiukat köldüssé teszi, vagyis úgy érthetjük ezt, ha az apa okszerűtlenül bánik a meszezéssel, úgy szólván zsarolja a földjét, úgy egy ideig jelentékenyen megnagyobbodnak a termések, de később a visszaesés annál nagyobb lesz.

Ezt elkerülendő tehát, helyes eljárás lesz az, ha a gazda az eddigénél fokozottabb mértékben igyekszik a trágyázással vissza adni a talajnak mindazt, amit a meszezés folytán a nagy termésekkel a talajból elvont. Ahol tehát csak meszeznek, de sohase trágyáznak, ott aratják a gazdag termést az apák, a fiuknak csupán a kiszarolt talaj marad.

Jogosan fölmerülhet tehát ama kérdés, hogy miért is ajánljuk a meszezést, mi értelme van annak, hogy a gazda egyrészt elősegítse a tápanyagok föl vételét, másrészt több trágyát adjon a talajnak? Erre azt felelhetjük, hogy igenis a mész egy ideig képes a terméseket fokozni trágyázás nélkül is, sovány talajnál rövidebb ideig, humuszdús talajnál tovább, de a bővebb termés adja meg azután

a módot a gazdának arra, hogy elegendő trágyáról gondoskodhassék azon időre, a midőn a mész egymagában hatni már nem képes.

Igazi célja a meszezésnek kétségtelenül nem a talajok kiaknázása, hanem inkább az, hogy a talajokban (hideg talajok) esetleg előforduló káros vegyületeket ártalmatlanná tegye, de főként, hogy a talaj fizikai tulajdonságait javítsa. Mert ismételve állíthatjuk, hogy a meszezéssel a talaj kötöttségét, jobban megmunkálhatóvá tesszük, ezzel a talaj vízfoghatóságát csökkentjük, ami a talaj fölmelegedését is elősegíti.

Mésztrágyául szolgálhat az égetett mész, az örlött szénsavas mész, a mészsizap, a gázmész és a cukorgyári mészsizap.

Hogy milyen meszet használjunk trágyázásra, az első sorban a mész áráról függ. Általában a gyár vagy a mészegetőnél 1 kgr. mészoxidot és magneziát egy fillérrel fizetünk, a porrá örlött szénsavas mész félannyit ér. Legolcsóbban alkalmazhatjuk a mészsizapot, mert az ingyenbe van és a hatása jó. A jelen alkalommal a cukorgyári mészsizap értékét ismertetjük tüzetesebben.

A cukorgyári mészsizap, a cukorgyártásnak csupán hulladéka, a gazdának pedig hasznos mésztrágyája lehet. Bechtel szerint a mészsizap következő tartalommal bírhat:

	min.	max.	átlag
nitrogén	0.19	0.80	0.35
foszforsav	0.05	3.25	0.50
káli	0.05	0.40	0.25

Ha figyelembe vesszük, hogy katasztrális holdanként 100—150 q. mészsizap alkalmazandó, úgy beláthatjuk, hogy a fenti értékes tápanyagokból a mészsizappal számottevő mennyiség juthat a talajba.

A mészsizap majd minden gazdasági növény alá adható, csupán a csillagfűről mondhatjuk, hogy a mészsizapot nem tűri meg, de egyáltalában bármiféle mésztrágyát sem. A gabonafélék közül legjobban meghálálja a mészsizapot a zab. A búza minőségére igen jó hatású, legkevésbé használ a rozsnak. Lucerna, lóhere és a többi pillangós takarmányféléket nagy sikerrel lehet mészsizappal megtrágyázni. Úgy tapasztaltuk, hogy a burgonya a mészsizaptól megvarasodik. Ez figyelmet kíván, mert ezzel a burgonya eltartósságából veszít.

A mészsizappal való meszezés gyakorlati keresztülvitele a következő.

Ha rendes turnusban akarunk meszezni, vagyis évenként egy bizonyos területet meszszel megtrágyázni, akkor ajánlatos lesz a különböző művelési növények között forgó szerint a meszet föl osztani. Felosztjuk tehát a meszezést téli és nyári meszezésre. Télen hüvelyesek alá, kalászosok, lóhere és répa alá, nyáron repce és őszi gabonák alá kell meszezni.

Olyan vidéken, ahol a tavasz késik, vagy ott, ahol a munka a nyirkos talaj miatt későn kezdődhetik, amennyiben a meszezést a tél beállta előtt el nem végezhetnők, úgy azt inkább a nyárra halasszuk, mert különben a tavaszi munkát rendes munkaerőkkel el nem végezhetjük. A nyári meszezés különösen ajánlható a repce alá, nemcsak azért, mert a repce a meszezett talajban jól diszlik, hanem azért, mert az egyéb munkálatokat az időben végezhetjük, amikor rendes munkaerőkkel legjobban ráérünk.

A mészsizapot csak száraz, szélmentes időben szabad kiszórni, kat holdanként a talaj igénye szerint 50 q-tól 200 q-ig terjedhet a meszszórás. Nagyon helyesen cselekszünk, ha a talaj mésztartalmát valamely kir. vegyikísérleti állomással meghatározatjuk, így olcsó díjért oly biztos adathoz juthatunk, melyre a meszezés mérve jól megállapítható. A vegyikísérleti állomásnak, a feltalajból 5 és az altalajból legalább 5 kilogramm földet kell küldeni.

Az egyenletesen szétszórta mészsizapot lehetőleg sekélyen alá szántani vagy mélyen beboronálni szükséges, hogy minél jobban összekeveredhessék a talajjal; ez igen fontos dolog, mert a meszezés sikere jórészt ettől függ. Nedves talajra nedves időben ne szórjunk meszet, mert akkor azt a talajjal nem lehet jól összekeverni. Ha a kiszórást trágyaszóró géppel teljesítjük, úgy tanácsos a mészsizapot előbb megrostálni.

Chilisalétromot, Thomas-salaklisztet, hus és szarulisztet minden aggály nélkül összekeverhetjük a kiszórandó mészsizappal, szuperfoszfátot, kénsavas ammoniákat, ammoniák-szuperfoszfátot azonban nem szabad a mészsizappal összekeverni, mert a mész az oldható foszforsavat megköti, az értékes ammoniavegyületeket kiüzi s ez nagy veszteséggel járna, miért is ezeket a trágyákat okvetlen külön kell a talajra szétszórni és külön kell beboronálni vagy leszántani is.

Végül jól megjegyezzük, hogy ha az istálló trágyát összel adtuk a talajnak, úgy a meszezés csak tavasszal, ha az istállótrágya télen vagy tavasszal hordatott ki a szántóföldre, úgy a meszezést okvetlenül összel kell eszközölnünk, mert a mészsizap az istállótrágya ammoniák képződését nagyon gyorsítja, annak jó része elveszhet.

A mészsizappal való meszezés hatása 4—6 évig kitarthat.

Cukorgyárosok a mészsizapot a következő kötlevel szerint adják a gazdának:

Cukorgyár részvénytársaságnak

Önök szállítanak nekem az 1905/6. üzémében a máv. .... vonalának ..... x métermázsa mészsizapot. A mészsizap szállítása az Önök beosztása szerint fog történni, és pedig: .....

A mészsizap ..... i cukorgyárunk udvarán költségmentesen vasuti kocsiba rakva, ingyen jut tulajdonomba. A szállítási díj és minden egyéb, bármilyen nevezendő költségek engem terhelnek.

Önök a fentmegjelölt mesziszapmennyiséget csak az esetben kötelesek teljesen rendelkezésemre bocsájtani, a menyiben az 1905/6 évi répafeldolgozási üzém folyamán nyert mesziszapmennyiségből rendelkezésükre áll. De ha a f. évi répatermés a remélt répamennyiséget el nem érné s így mesziszapproductiójuk kisebb lenne, vagy pedig bármiféle más akadály következtében a részemre előjegyzett mesziszapmennyiséget teljesen nem szállíthatnák, hanem azt megszorítani volnának kénytelenek, úgy feljogosítom Önöket, hogy a részemre előjegyzett mesziszapmennyiséget egyéb szállítási kötelezettségeik, illetőleg a beállott akadály mértékéhez képest ará-

HALDEK

magnagykereskedése

— József főherceg ó cs. és kir. Fensége udvari szállítója —
Budapest, Károly-körút 9. szám.

VESZ:

a legmagasabb napi árban!

a legmagasabb napi árban!

őszi borsót, őszi bükkönyt, szösös bükkönyt, baltacimmagot, fehér herét, vörös herét, lucernát, mindennemű fűmagot, stb. stb.

nyosan leszállítsák. Ezen megszorításról, illetőleg a mennyiség reductiójáról Önök engem idejkorán, lehetőleg a répa földolgozási üzem első heteiben fognak értesíteni, mely értesítésüket feltétlenül és minden esetleges kárpótlásra való igény nélkül tudomásul venni tartozom.

A máv. engedélyét a nyílt pályán való rakodáshoz Önök fogják kieszközölni. Viszont azonban kijelentem, hogy Önökkel szemben felelősséget vállalok a nyílt pályán való rakodás engedélyezéséhez kötött és Önök által a vasuttal szemben elvállalt kötelezettségeik pontos betartásáért, illetőleg mindazon károkért és hátrányokért, melyek ezen kötelezettségek be nem tartásából az én, vagy alkalmazottaim mulasztásából erednek, olyképp, hogy a vasut által ennek folytán Önökkel szembe felszámítandó kár- és költségösszegeket felszólításukra azonnal hiánytalanul megtéríteni tartozom.

Ha nyílt pályán való rakodási engedély a vasut részéről bármely okból megtagadtnék, ugy ezen megállapodás tárgyalanná válik.

A részemre kiszolgáltató méziszapot csakis saját gazdaságomban használhatom fel.

Kelt ..... 1905 .....

aláírás

A jó talajmunkálás befolyása a burgonya termésére.

Ennek számszerű megállapítására egy német gazda végzett kísérleteket oly formán, hogy nagyon sovány és gyenge homokon a különféle képpen trágyázott parcellák közül az egyiket csak egyszer kapálta meg, azután csak gyomláltatta a felburjánzó gyomok kitépésével, a másikat pedig háromszor megkapálta. Feltöltögetve nem lett a burgonya. A háromszor megkapált parcellák az ugyan úgy trágyázott, de csak egyszer megkapált parcellákkal szemben jóval nagyobb termést adtak; burgonya ugyanis termett métermázsákban hektáronként:

	egyszer k a p á l v a	háromszor	a háromszori kapálás javára ter- méstöbblet
I. trágyázatlan	40:50	46:00	5:50
II. Thomas-salak + kálitrágya + salétrom + szén-savas méz	73:25	104:50	31:25
III. mint II., de salétrom nélkül	48:25	68:00	19:75
IV. „ II., de Thomas-salak nélkül	69:50	96:00	26:50
V. „ II., de „ „ és salétrom nélkül	60:25	69:50	9:25

A háromszori kapálás tehát az egyszeri kapálással szemben nagyobb termést hozott minden egyes parcellán, de mégis a legnagyobbat ott, hol a parcellák trágyát is kaptak. Amiből kitűnik, hogy a trágyázás ott adja a legnagyobb terméstöbbleteket, ahol a talajt kellően meg is munkálják. Ez olyan körülmény, amit a gazdák nem méltatnak eléggé. A műtrágya a trágyázásra rászoruló talajokon csakis ott fog a kívánt sikerre vezetni, ahol a talajt okszerűen mivelik s ahol a növényt is kellően ápolják. Rosszul munkált, elhanyagolt, gyomos földekre a műtrágya nem való; a műtrágya beválásának alapkövetelménye a jó talajmunka, amely a növény kellő kifejlődéséhez is szükséges. Különösen a burgonya igényli a talaj jó megmunkálását és szellőztetését, hogy földfölötti és földalatti része külön fejlődhesék.

A gumóképződés attól függ, hogy mennyi levegő hatolhat a talajba. Müller-Thurgau a többek közt kimutatta, hogy ha a talajt a levegő járja, a gumó élénkebben lélegzik és annak következtében erőteljesebben nő.

A kapálás azonkívül a talaj beeredettségére, a talaj nedvességi és hőviszonyaira kedvezően hat, előmozdítja azonkívül a talajbaktériumok fejlődését és ezzel kapcsolatosan a szerves és ásványi talajalkotó részek felbomlását stb.

Ami végül a trágyázás hatását illeti, a trágyázatlannal szemben a hektáronkénti terméstöbblet volt métermázsákban:

	egyszer k a p á l v a	háromszor
Thomas-salak + kálitrágya + salétrom + méz	32:75	58:50
ugyanaz, salétrom nélkül	8:00	22:00
„ Thomas-salak nélkül	29:00	50:00
„ „ és salétrom nélkül	19:75	23:50

Az összes tápanyagok pótlása adta tehát a legnagyobb terméstöbbletet, — legkisebb volt a terméstöbblet ott, ahol nem adtak salétromot. A salétrom tehát a legnagyobb mértékben fokozta a termést, a foszforsav aránylag keveset hatott, de ennek oka az lehet, hogy a burgonya nem élelmes, több és könnyebben oldódó foszforsavat kíván, mint amennyi a Thomas-salakban adatott, miért is burgonya alá Thomas-salak helyett inkább a szuperfoszfát való.

(D. Iw. Pr.)

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Szőlészeti tanulmányút Erdélybe. A »Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete« Erdélybe szeptember hó második felében szőlészeti tanulmányútát rendez.

Ezen tanulmányút nemcsak Erdély legjelesebb szőlőhegyeire, az Erdély-Hegyaljára, az

alsófehérmegyei és küküllői szőlőkre terjedne ki, hanem egyúttal alkalmat nyújtana a résztvevőknek, hogy Erdély fővárosát: Kolozsvárt, a régi püspöki várost Gyulafehérvárt, azután Nagy-Enyed, Segesvár nevezetességeit, a kolozsmonostori gazd. tanintézetet stb. megtekinthessék.

A tanulmányút útirányát nagy vázlatában már megjelölte a MSzOE. nek e célra összehívott bizottsága, mit is az alábbiakban hozunk már most köztudomásra.

A találkozás Kolozsvárott lesz 1905. évi szeptember hó 16 án este.

1. nap Kolozsvár nevezetességeinek, valamint a Kolozsvár monostori gazdasági tanin-

tézet megtekintése; délután tovább utazás Gyulafehérvárra, hova este lenne az érkezés.

2. nap Gyulafehérvár város nevezetességeinek és környékbeli szőlőknek (Rózsamál), a püspöki szőlő és pincének stb. megtekintése, délután szőlészeti és borászati értekezlet tartása.

3. nap utazás Gyulafehérvárról kocsikon Sárd, Magyar-Igen, Czelná községekbe, hol már felújított s igen jól kezelt szőlők és pincegazdaságok láthatók.

4. nap Krakó—Alsógárd—Nagygyed felé

kocsikon, esetleg Tövisre menve részben vonaton fog történni az utazás. Ezen útirány mellett »Erdélyhegyaljának« megtekintésre leginkább méltó része ejtetik útba.

5. nap Nagyenyedről Csombord, Miriszló, Csesztve, Marosujvár, Felsőujvár lesz megtekintendő és pedig a szőlőszet tanulmányozása mellett egyéb nevezetességek is, u. m. a marosujvári sobánya stb.

6. nap vasúton Medgyes és Segesvárra, utóbbi helyre rendkívül regényes fekvéséért és a Teutsch cég borpincéinek megtekintése végett.

7. nap Medgyesről Zsidvére kocsikon, hol részben felújított, részben régi szőlők kezelése fog érdekes tanulmányt nyújtani.

8. nap Zsidvárról Dicsőszentmártonba, hol értekezlet tartása után a tanulmányút véget ér.

A kirándulás tehát 8 napra terjed a legváltozatosabb útiprogrammal, melynek összeállításánál a MSzOE. bizottsága azon volt, hogy az mindenkit minden kívánalmában kielégítsen. A mennyiben a résztvevni szándékozók abbéli kívánságukat fejeznék ki, hogy az ut 1—2 nappal megrövidíttessék, úgy a bizottság lehetőség szerint a programot ily értelemben meg fogja változtatni, mely esetben az útirány és a beosztás is megfelelő változást szenved. Az összes költségek a kiindulási helytől; Kolozsvártól a végpontig, Dicsőszentmártonig személyenként legfeljebb 80—90 koronát fognak kitenni, Ebben befoglaltnak nyolcz napra az összes lakás-, ételmezési vasuti és kocsiköltségek, tehát mindenről a MSzOE. előre fog gondoskodni azok részére, kik a tanulmányúton résztvevni óhajtanak.

Felhívjuk azért az érdeklődőket, hogy a mennyiben ezen kiránduláson résztvevni óhajtanak, ebbéli elhatározásukat a MSzOE. igazgatóságának (Budapest, IX., Üllői-út 25.) legkésőbb f. é. Szeptember hó 5-ig bejelenteni sziveskedjenek. Ugyanakkor minden résztvevő 20 K. foglalót, azok pedig, akik ezek közül a MSzOE. nek nem tagjai, az előkészítési költségek fedezésére még külön 2 K. jelentkezési díjat (összesen tehát 22 K. t) tartoznak beküldeni.

A kiránduláson legfeljebb 30—40 jelentkező vehet részt.

*

== Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök ==

az országszerte első helyen elismert kitérő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszereint 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Bemutatva lesz a nagyenyedi őszi kiállításon is! Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

MEGHIVÓ.

A NAGY-ENYEDEN, F. É. SZEPT. 30.—OKT. 3-ig
RENDEZENDŐ

ERDÉLYRÉSZI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁS

(GAZD. GÉP, TERMÉNY, GYÜMÖLCS, SZŐLŐ, BOR, BAROMFI STB.)

RENDEZŐSÉGE

NAGY-ENYEDEN

— A VÁROS VÁSÁRTERÉN —

— 1905. október hó 2.-án és 3.-án —

IGÁS- ÉS NÖVENDEK-ÁLLAT-VÁSÁRT

RENDEZ.

Felhajthatók: színes, és főképen erd. magyar fajta igás és mustra ökrök és növényekállatok.

A felhajtható állatok száma, neme és kora alólírott címre legkésőbb szeptember 20.-ig mindenestire bejelentendő.

Az el nem adott állatokért csupán a rendes vásári díjak fizetendők.

Minden eladott számos állat után fizetendő a kiállítási pénztárba, kiállítási külön díjak céljára, az eladó által darabonként 2 korona, növények állat után 1 korona.

Királyhágón túli összes uradalmak meghívásáról gondoskodás történt.

Nagy-Enyed, 1905. aug. hó 25.

Hazaftas tisztelettel

A RENDEZŐ BIZOTTSÁG
ELNÖKSÉGE.

*

— **Időjelzés.** Jelzéseimnek megfelelőleg augusztus hóban a forróság nem érte el oly fokát, mint júliusban, inkább csak normális volt a meleg s többször még ez alá is került a hőmérséklet. A csapadék is inkább képződött mint az előbbi hónapban, a nagyobb mérvű csapadék képződését a Hold felhő emésztő képessége azonban megakadályozta, mert felhőzet 15-két megelőzőleg szépen képződött, de 14—15-én, midőn a teli Hold maximális értékét érte el s meglehetősen központi állást foglalt el velünk szemben, egészen megemészté e bomlatot s az újra csak akkor érvényesülhetett, midőn a Hold e befolyása utolsó negyed fázisa felé haladva, csökkent, ekkor újra erősült e bomlat kevés esőt is hozva többfelé. Augusztus hó még hátra levő csomópontjai 27—29—30-ra esnek s miután a szeptember hó elseji csomópont is erősen esős jellegű, így csak kevés helyen lehet majd a légkör alkalmas a teljes napfogyatkozás megfigyelésére. Szeptember hó csomópontjai: 1—4—5—6—12—13—17—20—21—24—26—28—29 amelyek közül az 1—12—17 és 29-ikiek az erősebbek és pedig az 1-ső csapadékos jellegű s ezzel a jövő hó eleje szintén ilyennek s erősen változónak ígérkezik. A 6-tól 12-ig állandó derült, ezt követőleg hűvös jelleggel változó, míg 13-kat követőleg újra állandóbb, derült, mely ekkor hosszabb tartamúnak ígérkezik.

— **A székely gazdasági termények pártolása.** A székely társaságok szövetségének folyó hó 22-én tartott közgyűlésén egy mezőgazdasági téma is került tárgyalásra. Ugyanis *Benkő Pál* gazdasági szaktanár érdekes felolvasást tartott *Háromszékvármegye piacképes gazdasági termékeinek forgalombahozásáról*. Az ennek kapcsán beadott határozati javaslat így szól:

Mondja ki a Székely-Társaságok Szövetsége határozatában, hogy:

1. A termeléshez és forgalomhoz szükséges tőke beszerzésének, illetve kölcsönvételének útját társadalmi úton ismerteti az érdekeltekkel s csak olyan pénzügyintézetet tart méltónak a támogatásra, mely *olcsó, gyors hitelt nyújt megbízható üzletembereknek s év végén az osztalék arányában adakozik hazafias közhasznú dolgokra.*

2. Hogy a termelés fokozódjék, lépéseket tesz arra, hogy a termelő szaktudása magasabb nivóra emeltesse. Gazdasági ismétlőiskolák, munkásképző iskolák és felnőttek oktatására téli tanfolyamok rendezését sürgeti.

3. Mivel a verejtékes munkával előállított s eladható fölöslegről csak úgy élhetünk meg, ha olcsó és gyors szállításunk van, megkeresi a Szövetség az illetékes köröket a székely vasutak fejlesztése és kiépítése ügyében.

4. Mondja ki a Szövetség végül azt, hogy felhívja összes tagjait a székely gazdasági termékek pártolására és a forgalombahozás körüli buzgó működésre.

A tárgyhoz *Polónyi Géza* országgyűlési képviselő felszólalt s a székelyföldi képviselők hathatós tevékenységét helyezte kilátásba a fennálló szállítási nehézségek megszüntetése kérdésében.

— **A székelyföld méhészete.** Közelebről kiválóan fontos lépés történt az eddig elhanyagolt, gondozásban nem részesült méhészetnek a székelyföldön leendő terjesztése érdekében. A ditrói székely társaság indított mozgalmat egy külön székely méhészeti kerület létesítése s benne önálló vándor tanítói állás szervezése iránt. A székelyföldi kirendeltség előterjesztésére a földmívelésügyi miniszter is érdeklődött a kérdés iránt s annak tanulmányozására egy kirendeltséget, mint az országos méhészeti felügyelőt utasította. A közeli napokban járt a székelyföldön ez ügyben *Kovács Antal* országos méhészeti felügyelő s a bevezetett tárgyalások végeredményeként mint azt a »Székelyvilág« írja, a következő megállapodások jöttek létre:

A gödöllői országos minta-méhészet decentralizáltatván, Marosvásárhelyen egy épen olyan intézményt létesítenek, melynek keretében aztán méhészeti szak-tanfolyamokat tartanak székelyföldi lelkészek, tanítók, gazdák stb. részére. A minta-méhészet állandó felügyeletére a jelenleg Kolozsváron székelő kerületi vándortanítót ide helyezik át. A minta-méhészetet már a tél folyamán felépítik és eszközökkel felszerelik, úgy hogy jövő év tavaszán megkezdheti működését.

— **Jutalomdíjak.** A Magyar Földhitelezet által községi-faiskola — kezelő tanítók és gyümölcsstaterenyésztést oktató községi kertészek részére a gyümölcsstaterenyésztés, terjesztés és oktatás körül szerzett érdemeik jutalmazása céljából az 1905. évre kitűzött 23 jutalomdíj közül az e célra alakult bíráló-bizottság csak 19-et talált kiadhatónak; a 600 koronás első díjat *Rednász Károly* magyarkanizsai községi kertésznek, a második, 400 koronás díjat *Titli József* viski tanítónak (Máramaros vm.) és *Göbölös József* faddi tanítónak (Tolna vm.), a harmadik, 200 koronás díjat *Kucsinka Demeter* nagylaki kertésznek (Csanád vm.), *Zachariás Antal* borsi (Zemplén v.), *Matusz Mihály* tak-

taszdai (Zemplén vm.), *Kerekes István* apácai (Brassó vm.), *Pál Sándor* kiskalambfalvi (Udvarhely vm.), *Szabó Bálint* bethlenfalvi (Udvarhely vm.), *Péter Antal* görgényeszentimrei (Maros-Torda vm.), *Kecsethy Gyula* frigyefalvi (Bereg vm.), *Uherkovits Sándor* egbelli (Nyitra vm.), *Demsusán Romulusz* makódi (Beszterce-Naszód vm.), *Stán Ananiasz* budatelki (Kolozs vm.), *Kákósy János* vasvári (Vas vm.), *Mihalik János* sződi (Pest vm.), *Zaunfuchs Pál* locsmándi (Sopron vm.), *Békffy Elek* zalakoppányi (Zala vm.) tanítóknak ítélte oda a bizottság.

— **A tuberkulózis gyógyszere.** Nagy feltűnést keltett nemrég *Levi József* drnak, a milánói állatorvosi akadémia tanárának szenzációs felfedezése. Nevezett tanár ugyanis egy az olasz királyhoz intézett levelében bejelentette, hogy egy allotropikus jódoldatot állított elő, mely a véredényekbe fecskendezve tökéletes biztonsággal gyógyítja a tuberkulózis minden válfajtaját. A felfedezés híre az egész tudományos világban nagy feltűnést keltett. Nyomban tudományos viták indultak meg annak megállapítására, hogy szabad-e és lehet-e *Levi* tanár tanulmányát a tudomány szempontjából komolyan venni. *Levi* tanár azonban egy-két nyilatkozaton kívül nem igen vett részt e vitákban, sőt arra sem tett kísérletet, hogy ellenveivel meggyőzze az ellene nyilatkozó szaktekintélyeket. E helyett egy tudományos bizottság ellenőrzése mellett nyugodtan folytatta tovább állatkísérleteit a milánói közbizottságon, utóbb pedig megkezdte gyógyoltásait embereken. Most az ellenőrző szakbizottság hivatalos jelentést tesz közzé az eddigi kísérletek eredményéről és jelentésében a következőket mondja: Ugy az állati, mint az embereken végzett kísérletek tökéletesen kielégítő eredményeket mutatnak. Harminc, legfeljebb ötven befecskendezés után a gyógyulás szemmel láthatólag teljesen folyamatban van. A tuberkulotikus képződmények eltűnnek és a sebeket egészséges szövet hegeszti be. *Levi* tanárnak az a szándéka, hogy milánói kísérletei után a külföldön kezdje meg kísérleteit.

— **Állati és növényi táplálék Japánban.** A japáni mezőgazdaságról szóló, tárcasorozatunk az állattenyésztéssel kapcsolatban megemlékezett a japániak vegetarianus hajlamairól. Érdekes, hogy — mint a *Hét* legutóbbi számában olvasható — a Mikádó országában komolyan foglalkoztak azzal a kérdéssel, vajjon a hústáplálék mellőzése nem hátrányos-e a nép fizikai alkatára. 1889-ben bizottság ült össze, mely a leg gondosabb vizsgálat és tanulmány után arra az eredményre jutott, hogy a japáni ember átlagos ereje, izmainak fejlettsége felette áll a kaukázusi átlagnak s így a termete alacsonyága nem csenevészségnak a jele. A bizottság eme nyilatkozata folytán elmaradt az a rendelet, mely a nagyobb húsfogyasztást s így az állattenyésztés fellendítését vonhatta volna maga után.

— **Védekezés a szőlőbetegségek ellen.** A központi szőlészeti kísérleti állomás a földmívelésügyi miniszter megbízásából külön füzetben ismerteti a peronospora elleni védekezés különböző módját. A füzetet bárki ingyen megszerezheti. A kísérleti állomás egyúttal felkéri a gazdákat, hogy minden esetben, ha valami betegséget, bántalmat, visszaesést tapasztal szőlőjében, az intézet, ha hozzáfor-

„AGRÁRIA” magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen téglacélekefej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekfej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített leveleim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgőseim: „Agraria” Budapest,

Tiszta acélananyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket

mivel ez az összes ta-

lajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a

talaj alapos megmunkálására ter-

jedelmes, szakszerű és minden gazdának

értékes felvilágosításokat nyújt — és

díjmentesen küldetik.

Ekegyártás terén leg-
első-rangu magyar gyárt-
mány, felülmulja meg a
legnevezetesebb idegen
gyártmányokat is.

dulnak, díjmentesen ad felvilágosítást a védekezésre.

— **Megvételre vagy haszonbérbevitelre** keresek 500—1000 holdig való jó birtokot vasut-hoz közel. ajánlatokat kérem a kiadóhivatalhoz intézni. 1605

— **Földbirtokok vétel, eladás, bérlet szempontjából szaksterü becslését,** üzemtervek, gazdasági ügykezelés berendezését, számadások felülvizsgálását a helyi viszonyokhoz alkalmazott bevezetését s más gazdasági ügyekbeni alkalmoszerű megbízásokat szerény feltételekkel elvállal egy elméleti képzettség és hosszas gyakorlattal bíró gazda Alánlatokat »megbízható« címmel elfogad és közvetít az »Erdélyi Gazdatiszti Egylet« titkári hivatala Kolozsvár, Petőfi-utca 7. sz

— **Basalt festék,** hidegvizfesték, homlokzatok és belső mázolatok részére. Mikrosol házigomba, nyálka- penészgomba kiirtására és képződése ellen. Már régen mutatkozik egy könnyen kezelhető és hatásos hidegvizfesték szükségessége homlokzatok és belsőfalak mázolására, minthogy a használatban levő agyag és mészfestékek a célnak sehogyssem felelnek meg és az olajfesték pedig drága. Ezen kellemetlen helyzetben segít a Basalt festék, mely már közönséges víz hozzáadása által használhatóvá válik. Teljesen viharálló, mosható, mázolata nem repedezik és nem morscholdik, amellet tüzbiztos, ami fatárgyakra nézve rendkívül nagy előny. Minthogy a Basalt festék alig drágább mint a használatban levő agyag és mészfestékek, amellett azonban az olajfesték összes tulajdonságait magában foglalja, ezen gyártmánynak a mezőgazdaság terén bizonyára nagy jövője van, annál is inkább, minthogy a mázolatához való elkészítése a képzhető legegyszerűbb. Az erjedési iparban olyan kellemetlen és káros hatású nyálka- és házigomba, zovábbá falmész stb. képződése és azok kiirtására, legjobb szernek bizonyult a Mikrosol, mely az évek során át a legjobb hírnevet vívta ki magának. Eltekintve a Mikrosol rendkívüli hatásától, mint desinfiáló szer, egyszerű alkalmazása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy erjedési helyiségekben, pinceraktárakban, lakásokban, tejgazdaságokban, étezőkben, Mikrosol a legelterjedtebb szer. Mikrosolnak semmiféle kellemetlen szaga vagy íze nincsen, mint más gyártmányoknak, miért is bárhol nyugodtan alkalmazható, anélkül hogy ember vagy állatban kárt tenne. Bővebb felvilágosítással az egyedüli gyárosok Lutz Ede és Társa, Budapest, VII., Órnagy-utca 4. szívesen szolgálnak. 1568. II.

— **Erdély kávé forrása a Fiumei Kávé-behozatali Társaság fióktelepénél, Mátyáskirály-tér 12. (Bittó Rezső mellett) a legkiválóbb fajú kávék mesés olcsó árban szerzhetőek be. Vidékre 5 kgos megrendeléseket bérmentve és vámmentesen foganatosítunk. Telefon! 1436.**

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELTE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, MUZEUM-KÖRÚT 19.

Telefon 149. Postatakpztri Cheque számla: 15603. Cheque számla: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogköcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

köcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szaksterü felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetheteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb feltételek mellett:

Gazdasági gépeket, Gőzmozgató-készleteket, Tolókerék-rendszerű vetőgépeket, Egytelmes acél-ekéket, Gazdasági malomberendezéseket, Tejgazdasági gépeket, Fűrészyári berendezéseket, Szecekvágókat, Répavágókat, Morzsolókat, Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfiternyésztés, gépek és eszközök, tejtelepek, csukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése. Műtrágya, erőtakarmanyok. Dermelasse, zsák, ponyva stb. stb.

2¹/₂, 3, 4, 6, 8, 10 lóerő
kitűnő karban levő Shuttlewort és egyéb gyártmányu 1558

— **gőzgarnitúrák** —

jutányos árban eladók Kállai Lajos gépgyárban Budapest, VI., Gyár-utca 50. sz.

A czimre tessék vigyázni! 1479

Hantz Sándor könyvkötő

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 9. szám.

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készíték. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek.

Magyar Jelzálog-Hitelbank
Képviselősege Kolozsvárt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4¹/₂%-os

Záloglevélköcsönöket

nyújt és pedig 4%-os köcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százalék,

nagyobb városokban fekvő házakra 42¹/₂% évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4¹/₂%-os záloglevélköcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százalék és nagyobb városokban fekvő házakra 42¹/₂% évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó köcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményt. (1001.)

A bank képviselősegenél kaphatók 4% és 4¹/₂%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

Ötvös-borok.

Minden mennyiség és minőségben egyedül kaphatók

Ötvös Dánielné

bornagykereskedő pinczejéből

Telefon 511. Kolozsvár. Telefon 511.

Vezérképviselője: A Münchener Pechor és a Pilsener I., Részvény Kőbányai Polgári és Temesvári gyártelep sörözőknek.

Udvari Szállítója:

Ő Felsége a magyar királynak és osztrák császárnak.

Ő Felsége a német császárnak és porosz királynak. 1498

Gazdatiszt,

ki nagyobb birtokokat több éveken át önállóan vezetett és kezelte, keres önálló gazdatiszti állást most, vagy későbbi belépéssel, esetleg nagyobb birtokot vagy uradalmat százalékos kezelés mellett is hajlandó átvenni. Cim. a kiadóhivatalban.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzékeny eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszebeni földhitelintézet“

részéről

Kolozs és több szomszédos megye területére

ingatlan jelzálog kölcsönök

„Kizárólagos ügynökségével“

bizattam meg.

Ebbeli működésemben legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőség gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek.

Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek.

Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek“, — amelyek ilyenmű jelzálogköcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan. Időt vesztő és minden esetben akár eredményes- akár nem terhesen költséges.

Teljes tisztelettel 1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányáügynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a saint-louis-i világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Jroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!
Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Arjegyzékkel, költségvetéssel, útbaigazítással
készséggel szolgálunk. 1018.

Gazdatiszt kerestetik november elejére 1500 holdas birtokra. Kellő gyakorlattal bíró pályázók folyamodásukat fizetési igényük megjelölésével és eddigi működésüket igazoló okmányok másolataival küldjék be az Erdélyrészi Gazdatiszti egyesület titkári hivatalához.

Gazdatiszti állást keres októberre földmives iskolát végzett, a gazdaság minden ágában és szőlőkezelésben jártas, kellő gyakorlattal bíró gazdatiszt.

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye).

40 katasztrális holdon fekvő faiskoláink Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban készlet 1 millió.

Gledicsia legjobb kerítés növényben készletünk 1 millió.

Akácza, erdősitésre alkalmas 1 1/2 millió. Disz-cserjék, sétatér, magános fák. 1352

Árjegyzék ingyen.

Faiskoláink megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Irodalmi jelentés! Megjelent **KUNOSSY, SZILÁGYI és TÁRSA** az 1905. évre szóló **Hasznos Könyvnapár,**

mely irodalmi részében rendkívül érdekes közleményeket ad Erdély, Dömötör, Mikszáth, Radó és Szomaházy tollából és felöleli a klasszikus és modern magyar irodalom összes nagyszabású alkotásait, valamint az egész magyar irodalom termékeit bibliographiai csoportosításban. A könyvnapárban előforduló műveket

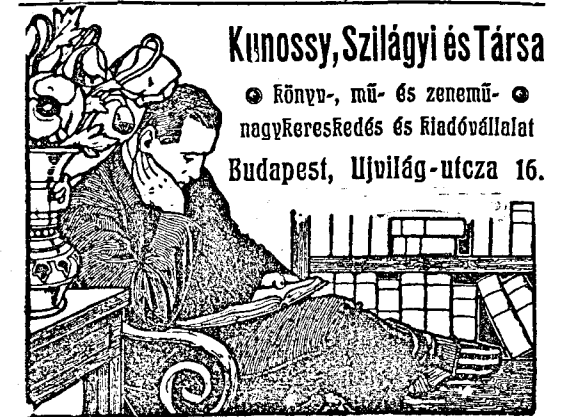
csekély havi részletfizetésre szállítjuk.

Ezen terjedelmes és a könyvszükséglet megválasztásánál nélkülözhetetlen nagybecsű segédkönyvet mindenkinek **díjlanul és bérmentve** küldjük. Ezenkívül kívánatra szívesen küldjük a német irodalmat felölelő gazdag tartalmú könyvjegyzékünket és zeneműjegyzékünket is.

Özégünk, mely az irodalom és művészet érdekeit kívánja első sorban szolgálani, mindenkinek, még a legszerényebb jövedelemmel rendelkezőknek is lehetővé teszi, hogy **könyvszükségletét előnyös fizetési módokat, csekély részletek mellett** beszerezhesse.

Tessék kérni az 1905. évi Hasznos Könyvnapárt díjlanul és bérmentve!

Vidéki, helyi és utazó képviselők, kik e szakmában már megfelelő szép eredménnyel működtek, a legelőnyösebb feltételek mellett nyernek alkalmazást.

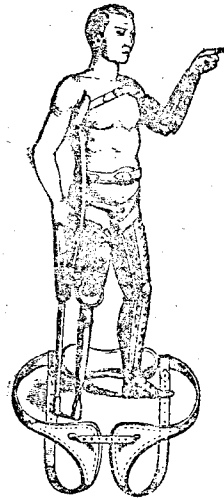

Kunossy, Szilágyi és Társa

• Könyv-, mű- és zenemű- nagykereskedés és kiadóvállalat

Budapest, Ujvilág-utca 16.

Specialista sérvkötőkben!

KELETI-féle legújabb cs. és kir. szab. sérvkötő pneumatikus gummi-pelottával, a legtekintélyesebb a maga nemében!

Árak: Egyoldalú . . . 12 korona. Kétoldalú . . . 24 korond.

Testgyógyászati gyáramban teljes jótállás és legjutányosabb árak mellett készülnek továbbá:

műlábak és műkezek, amputáltak részére.

Műfűzők és egyenestartók ferdénntútek részére.

Járó- és támgépek comb-, térd- és bokazületgyulladásnál stb.

Haskötők gyomorba-, vándorve-se, köldöksérv és lógó has ellen. Görcsér harisnyák.

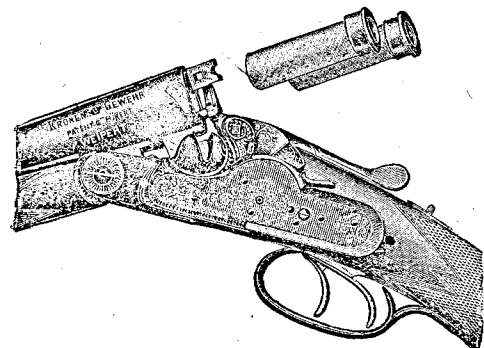
Legújabb 1905. évi körülbelül 3000 díszes ábrát tartalmazó árjegyzéket titoktartás mellett küld ingyen és bérmentve.

KELETI J. orvosebbségi műszergyáros Budapest, 1452 (a főtisztelendő Servita-rend zárdapalotájában) **IV., Koronaherceg-u. 17.**

Gyár: Központi városház. Alapítva: 1878

Clichéket mindennemű nyomtatványhoz szép és tiszta kivitelben pontosan és olcsón készítenek **Fischer-féle** **Photoginokográfai Műintézet** **Budapest** **III. Vas-utca 7. szám.** Vidéki megrendelések is pontosan eszközöltek.

Korona-fegyver Fükert saját szabadalmazott závarzatával.

Szabadalmazva Magyarországon-Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Franciaországban és Angliában.

A Fükert saját szabadalmazott závarzatával ellátott korona-fegyver a jelenkor **legjobb és legkifejlesztettebb vadászfegyvere.**

E tény iudokolására szolgáljon a következő rövid leírás:

Mint a fenti ábra mutatja, a korona-fegyver závarzata nem csupán az ismert 3-, 4- és 5-szörös retesz, illetve harántcsapszeg-závarzattól áll, hanem a csövek az eddigi szabad oldalakon is — melyek a tüzelésnél, különösen gyér-füstű löper alkalmazása mellett, nagy

gáznyomásnak vannak kitéve — be vannak foglalva s mintegy beágyazva fekszenek a csőkamrárt szilárdan az körülöfögő oldalpofákban.

A csövön zalkalmazott toldalékok a pofák megfelelő részeibe kapaszkodnak és így megakadályozzák azok lecsuszását a baskulról. E két külön závarzat szilárdsága oly nagy, hogy z eddigi használt závarzatokat messze felülmúlja s ezért záróképtelenségük oly kiváló, hogy jobb és előnyösebb már nem is képzelhető.

A korona-fegyvernél a töltés és tüzelés a lehető legkényelmesebb és leggyorsabb, mert a závarzat egyszerű nyitása által mindkét ütőszeg magától megfeszül és egyben biztosított s a kilőtt töltények hüvelyneik kivételése is önműködőleg történik.

A korona-fegyver závarzatán kívül két kis kakas van, miről nemcsak könnyen felismerhető, hogy a két cső közül melyik van kiürülve, de tetszés szerint meg is feszíthető, vagy feszíteníthető az ütőszeg. — A koronafegyver löszabatossága egészen kiváló, elsőrendű. — A korona-fegyver szállíttatik ugyis, mint egy-, két- és háromcsövű puska. Részletes árjegyzéket ezekről, valamint minden más vadászfegyverről és felszerelésről kívánatra bérmentve küld:

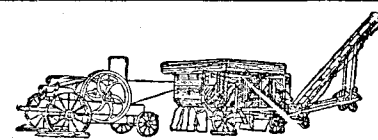
G. Fükert, Weipert, Erzgebirge, Csehország.

Kitüntetve ő cs. és ap. kir. felsége, Ausztria császára és Magyarország királya valamint a szász és szerb király ő felségeik által. — 36 érem. 1591

- 1904. évi d.-sz.-mártoni kiállításon 5 díszoklevéllel kitüntetve.
- 1903. évi beszercei kiállításon 2 ezüstéremmel kitüntetve.
- 1903. évi kolozsvári kiállításon 2 díszoklevéllel kitüntetve.
- 1902. évi pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.

KALLAI LAJOS motorgyára, BUDAPEST, VI., Gyár-u. 50.

Teljes jótállás kitünő cséplésért

A jelenkor legegyszerűbb és legtekintélyesebb motorcséplő-készlete.

Gépezés nélkül könnyen kezelhetők. Ezen legújabb motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Ezen motorcséplő-készletek felülmúlhatlan kitünősége felől tudakozódní lehet:

Báró Kemény József urnál Maros-Németi (Erdély). Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed. Gróf Mikés Kelemen urnál Magyar-Csesztve. Meskó Jakab urnál Csikmádfalva stb. stb.

1454

Legbiztosabb olcsó üzem!

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Ajánlja teljes jótállás mellett benzinmotorai malom- és iparüzemre, valamint

Villamos Benzinlokomobil-Cséplőkészleteit Kettős Tisztító-szerkezettel.

!!!Egyedül létező újdonság!!!

Önműködő, ellenőrző és biztosító-szelep. Külön mezőgazdasági géposztály:

gőzgépek, malmok, járgányok, cséplők, vetőgépek stb.

Eladó házhelyek!

Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az **Erdélyi Gazdasági Egyesület** tőkén, az Attila-utczában, még néhány jó fekvésű házhely eladó!

Csatornázás, Vízvezetékek, Villanyvilágítás!

Bővebb értesítés: naponta d. o. 11—1-ig és d. u. 4—6-ig az **E. G. E** titkári irodájában Kolozsvártt, Potóll u. 7. sz. I o. balra.

1596

DRÖSSLER KÁROLY

es. és kir. szab. gazdasági gépgyár

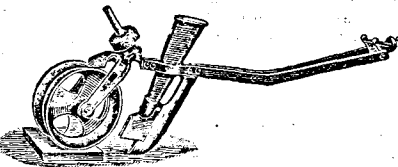
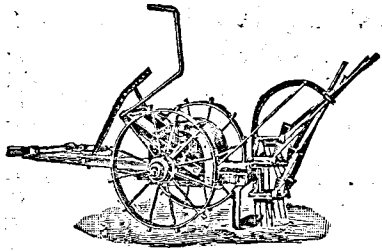
Budapest, VI. Váci-körút 59.

— Szabadalmazott —

BURGONYAKIEMELŐ**== GÉPEKET, ==**Legujabb **RÁKÓCZI-DRILL**

Vetőgépeket, Mútrágyaszóró-

kat és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít szolid kivitelben kedvező ár- és fizetési feltételek mellett. — Árjegyzék és prospektus ingyen. 1449

Legteljesebb Magyar Levelező.

Levélminták, beadványok, folyamodványok, kérvények, családi, kereskedelmi és más levelek helyes szerkesztésére.

Szerkesztette: **KNORR ALAJOS** ny. kir. táblabíró.

Harmadik javított és bővített kiadás.

Ára füzve 6 kor., aranyozott vászonkötésben 7 kor. 20 fill.

ÖNÜGYVÉD vagyis gyakorlati útmutatás jogügyletek elintézésére. Okiratok a beadványok szerkesztésére, a legujabb törvények alapján, 378 irománpéldával felvilágosítva bírák, ügyvédek, jegyzők és felek használatára, írta:**KNORR ALAJOS**

köz- és váltóügyvéd, III. oszt. vaskoronarend lovagja, ny. kir. ítélőtáblai bíró. 1450. II.

Hatodik egészen átdolgozott kiadás.

VI. egészen átdolgozott kiadás, a legujabban szentesített törvényekhez alkalmazva. Ára füzve 10 kor., bekötve 12 kor.

Ifj. **NAGEL OTTÓ** könyvkiadóhivatalában Budapest, VIII., Muzeum-körút 2. szám (a Nemzeti Színház bérházában)

BENZINMOTOROK, GŐZCÉPLŐKÉSZLETEK, ARATÓGÉPEK ÉS EGYÉB MEZŐGAZDASÁGI GÉPEK

legujabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók

1458

A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél**Budapest, V. kerület, Váci-körút 32. szám**

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: **WESSEL LEÓ** Kolozsvár, New-York-szálloda.**BÜKKFA-SZÉN**

wagonszámra métermázsankint 2 koronak 80 fillérért Retteggi sz.v.v. állomáson waggonba rakva, lehát a legolcsóbban beszerezhető

Gróf Teleki László Gyula úr
erdélyrészi erdészeténél**Kecsed, u p. Nagy-Iklód.**

NB. Zsákban való szállítás rendelésénél a zsák önköltségen számíttatik fel; vagy zsákot kérünk küldeni. Szállítunk szemet kisebb mennyiségben is, csak az illető küldjön zsákot, vagy pedig a zsák árát is felszámítjuk.

Megrendeléseket szíveségből átvesz az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is. 1423

Törlesztő kölcsönök.**Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank**

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók földbirtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számíttatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

1501

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Erdélyi Gazda feltételek.

Teljes 100-as évfolyam.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **mútrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:**Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál**Központi Irodája: **BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám**, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

Trágyagypsz!

Mint az összes Erdélyi Gypszgyárak központi irodája, ajánlunk

kitünő erdélyi trágyagypszet!

A leghálásabb és legolcsóbb műtrágya az ERDÉLYI TRÁGYAGYPSZ amely különös sikerrel alkalmazható istállótrágya javítására és conserválására, luczerna, lóhere és a pillangós növények trágyázására, mészszegény vagy szikes talajok javítására, szőlőtrágyázásra, burgonya és konyhakertészethez.

Legolcsóbb árajánlattal bármely vasuti állomásra készséggel szolgál a 1590

Magyar Gypszkereskedelmi

Részvénytársaság,

BUDAPEST,

V., kerület, Dorottya-uteza 9. szám.

Földm. iskolát kitünően végzett, 32 éves, kis családú gazdatiszt, aki egy birtokot 9 évig megelégedésre kezelt és önállóan vezetett, kitünő bizonyítványokkal, megfelelő állást keres.

Cim: a kiadóban
1607. I.

Keresek 50-100 holdig házilag kezelt birtokot

bérbe.

Jó lakóház és lehetőleg patak közelsége kívánatik.

Bármikor átvehetem.

Cimem: a kiadóban.
1607. II.

Lónyiró ollók,

Marhanyiró ollók,

Ló- és marhanyiró gépek „HELIOS”
istálló lámpa stb. s egyéb gazdasági cikkek

legjobb minőségben jutányos árban szerezhetők be

SCHOTTO LA ERNŐ

czégnél

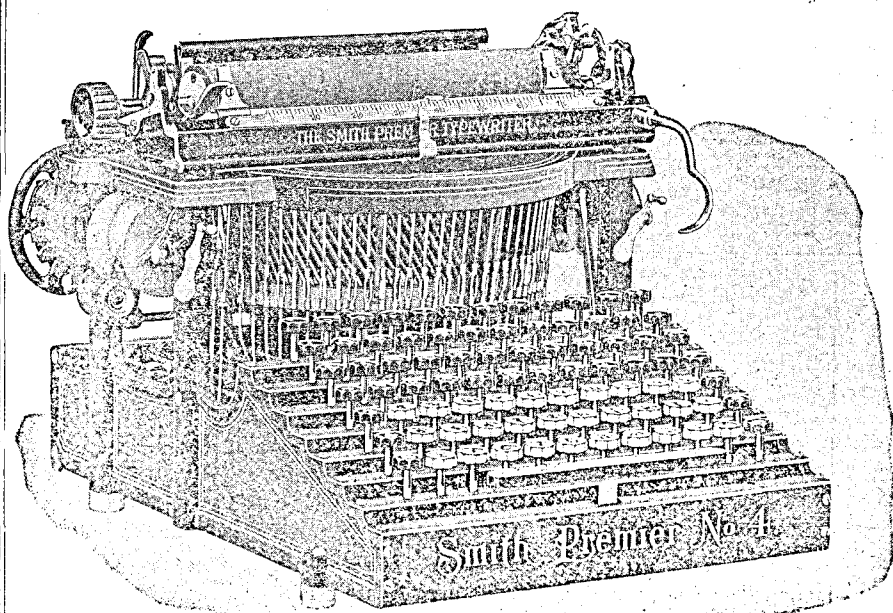
BUDAPEST, VI-ik kerület Andrassy-ut 2. szám.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1532.

A SMITH-PREMIER-IRÓGÉP

a világ legjobb gépe. — Grand Prix 1900. Paris.

300,000 darab Smith-Premier már használatban.

Vezérképviselő Erdély, Szatmár- és Máramaros megyék részére:

Strasser Izidor

Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 22.

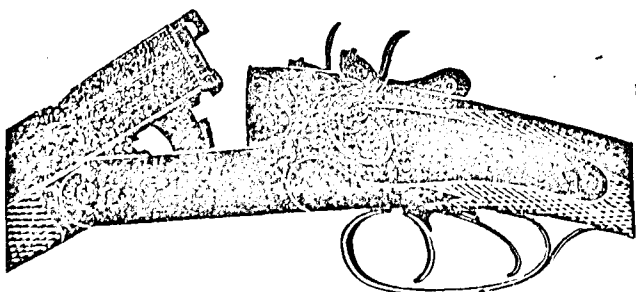
Központ:

Budapest, Andrassy-út 4.

Írógépmunkákat és sokszorosításokat a legjutányosabb árban elvállalok.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1546.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus

1823

fegyvergyár és (präcios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és célzó-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus serét Ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

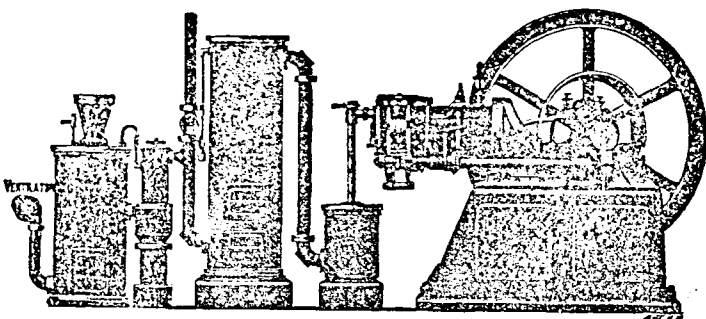
Levelezés magyar!

Levelezés magyar

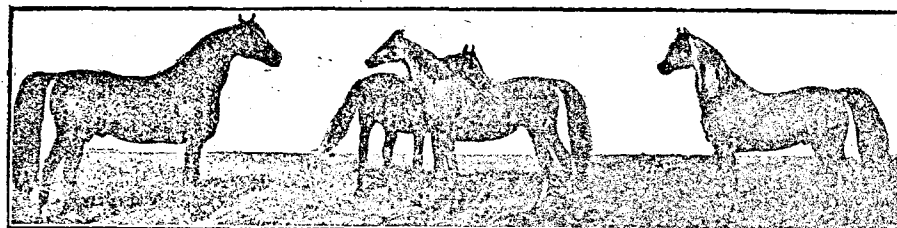
CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budapest, Váci-körút 63.
Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, íbhérs-cséplők,
tisztító-rosták, koroklyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecs-kavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemés
acél-ékek, 2- és 3-vasú ékek és minden
egyéb gazdasági gépek.

1242

1465.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménés részéről közhírré tételik, hogy
f. é. szeptember hó 7-én délelőtt a fogarasi országos vásáron :

- 4 darab anyakanca,
- 2 „ fiatal kanca,
- 2 „ használati kanca,
- 2 „ használati herélt,

nyilvános árverés útján készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek
eladatni fog.

1603.

Ménésparancsnokság.

BAZALTFESTÉK

a legtökéletesebb és legegyszerűbb hidegvizfesték homlokzatok
és helmázolások részére. — Viharálló, mosható, tűzbiztos. —

MIKROSOL

a legjobb és leghathatósabb szer fagomba, falmállás, nyálka
és penészgomba, valamint ezek okozta nedvesség és dohos
vegő ellen. — Ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak
— az egyedüli gyárosai —

Lutz Ede és Társa, festékgár

BUDAPEST, VII., Órnagy-utca 4.

1568. II.

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi üzlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, fel-
bontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő
gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint fel-
vonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, deta-
cheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és
electromos hajtással.

Elektromos világítási és erőátviteli telepe-
ket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum mótoro-
kat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 arany-
éremmel kitüntette. 1485

A legjobb minőségű
— juta- és len —

ZSÁK,

vizhatlan kazal-, gép-
és szeker-

PONYVA

bármily méretben a
legolcsóbb gyári árban
kapható 1451

FISCHER J.

ponyva- és zsákáru-
házában BUDAPEST,
V., Nádor-u. 31-33.

KÖLCSÖN-PONYVÁK

a hordás és cséplés ide-
nyéiro mérsékelt kölcsön-
díj mellett. — Sodrott
szőlőkötöző-fonalak,
sokkal jobb a raffiánál.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapít- ványok:	{	Korm. hozzáj. elemi ágazatban	400.000.— K.
	{	Alapítók	1.278.240.— "
	{	élet	200.000.— "
Tartalékok			455.436.11 "
			Osszesen: 2.333 676.11 K.

1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. " "	59.782.36 "
1903. " "	109.331.73 "
1904. " "	72.438.23 "

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén
az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok dij-
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslego közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett. 1903. évben jégkár ellen
biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. 1904. évben
a jégkár ellen biztosítottak 2%-os díjvisszatérítésben
részesülnek.

Biztosítási ajánlatok benyujthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.